

Lönerapport år 2006

Löner och löneutveckling år 1995–2005

© Landsorganisationen i Sverige 2006

Omslagsfoto: Stefan Bohlin

Grafisk form: LO

Original: MacGunnar – Information & Media

Tryck: Sjuhäradsbygdens tryckeri, Borås 2006

ISBN 91-566-2294-5

LO 06.09 2 000

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Metod.....	6
Lönenivå år 2005.....	8
Löneutveckling år 2005 – räknat i procent.....	10
Löneutveckling år 2005 – räknat i kronor.....	12
Löneutveckling år 1995–2005.....	14
Kvinnor och män.....	18
Prognos för löneutveckling år 2006–2007.....	27
Löneutveckling 20 år framåt.....	29
Lönenivå år 2005 – 19 sektorer.....	31
Löneutveckling – 19 sektorer.....	33
Lön efter ålder.....	36
Chefer, högutbildade, lågutbildade och arbetare.....	38
Bilaga 1. Strukturrensning.....	40
Standardvägning.....	41
Statistikens tillförlitlighet.....	42
Bilaga 2. Månadslön år 2005 och löneutveckling år 1995–2005 för arbetare, tjänstemän och samtliga anställda.....	43

Sammanfattning

19 100 för arbetare och 27 400 för tjänstemän

Den genomsnittliga månadslönen för samtliga anställda var 23 700 kronor år 2005. För arbetare var dock medellönen endast 19 100 kronor men för tjänstemän hela 27 400 kronor. Tjänstemännens löner är därmed 43 procent högre än arbetarnas. I kronor räknat blir skillnaden 8 300 kronor.

Lönerna är högre inom privat sektor än inom offentlig. Högst lön har *tjänstemän inom privat sektor*, 28 900 kronor, medan *arbetare inom offentlig sektor* har klart lägst lön, endast 17 400 kronor.

Månadslön år 2005

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	19 100	27 400	23 700
Privat sektor	19 800	28 900	24 600
Offentligt sektor	17 400	24 700	21 800

2,5 procent för arbetare och 3,0 för tjänstemän

Lönerna ökade med 2,8 procent för *samtliga anställda* år 2005. För *arbetare* ökade lönerna dock bara med 2,5 procent men för *tjänstemän* med 3,0 procent. Det vill säga en halv procent mer för tjänstemän.

Minst ökade lönerna för *arbetare inom privat sektor*, 2,3 procent, och mest för *tjänstemän inom privat sektor*, 3,1 procent. Inom *offentlig sektor* ökade lönerna nästan lika mycket för både arbetare och tjänstemän, 2,9 procent respektive 2,8 procent.

Inflationen var endast 0,4 procent år 2005. Köpkraften ökade därmed betydligt för både arbetare och tjänstemän med en reallöneökning på drygt två procent.

Löneökning år 2004. Procent

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	2,5	3,0	2,8
Privat sektor	2,3	3,1	2,8
Offentligt sektor	2,9	2,8	2,8

Stor skillnad i kronor räknat

I *kronor* räknat så ökade lönerna betydligt mer för tjänstemän än för arbetare. För arbetare ökade månadslönen med 460 kronor och för tjänstemän med 800 kronor. Det vill säga 340 kronor mer till tjänstemännen.

Inom *privat sektor* ökade månadslönen nästan *dubbelt* så mycket för tjänstemän som för arbetare i kronor räknat. Tjänstemän fick 880 kronor mer i plånboken medan arbetare fick nöja sig med 450 kronor. Inom *offentlig sektor* fördelades kronorna lite jämnare, 490 kronor till arbetare och 670 kronor till tjänstemän, det vill säga 180 kronor mindre för arbetarna.

Löneökning år 2005. Kronor

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	460	800	650
Privat sektor	450	800	680
Offentligt sektor	490	670	590

Lönegapet från 36 till 43 procent på tio år

År 1995–2005 har lönerna ökat med sammanlagt 43 procent för arbetare och 51 procent för tjänstemän. Det innebär att lönegapet mellan arbetare och tjänstemän ökat rejält de senaste tio åren. År

Månadslön år 1995–2005. Kronor

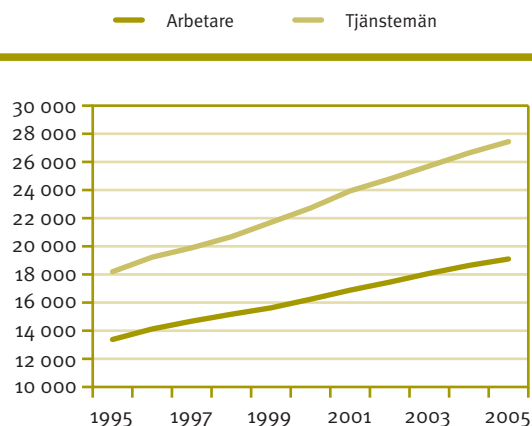

Diagram 5.1

1995 var lönerna för tjänstemän 36 procent högre än för arbetare. År 2005 har skillnaden ökat till 43 procent. I kronor räknat så har lönegapet ökat med 3 500 kronor på tio år, från 4 800 kronor till hela 8 300 kronor.

Om löneutveckling antas fortsätta i samma takt som de senaste 10 åren så kommer lönegapet mellan arbetare och tjänstemän att öka stadigt och om 20 år så kommer lönerna för tjänstemän att vara över 60 procent högre än för arbetare.

Löneutveckling med nuvarande löneökningstakt 20 år till. Månadslön

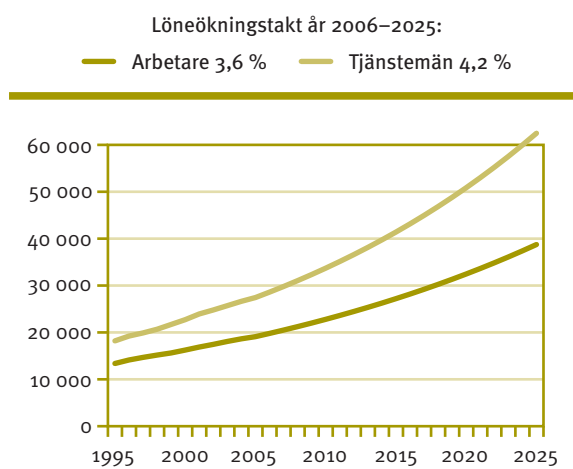

Diagram 8.1

Kvinnor och män

Medellönen för samtliga kvinnor är 21 400 kronor och för män 25 900 kronor. Män har därmed i genomsnitt 4 500 kronor högre lön än kvinnor. Räknat i procent så motsvarar lönen för kvinnor 83 procent av lönen för män.

Månadslön år 2005

	Kvinnor	Män
Samtliga	21 400	25 900
Privat sektor	22 100	26 000
Offentlig sektor	20 700	25 100

Antydning till utjämning senaste åren

En liten utjämning av lönerna för kvinnor och män har dock skett de senaste tio åren och år 2005 ökade lönerna för kvinnor med 3,0 procent och

för män med 2,6 procent. Utjämningen var störst bland *arbetare* med 2,8 procent löneökning för kvinnor och 2,3 procent för män. Den låga löneökningen för män förklaras främst av att lönerna för arbetare inom den nästan helt mansdominerade *byggnadsindustrin* ökade ovanligt lite.

Löneökning år 2005. Procent

	Kvinnor	Män
Samtliga	3,0	2,6
Arbetare	2,8	2,3
Tjänstemän	3,1	2,8

Även i *kronor räknat* så ökade lönerna mer för kvinnor bland arbetarna. Visserligen bara med 30 kronor mer i månaden men det är den största skillnaden till kvinnornas förmån som är uppmätt de tio senaste åren.

Även bland tjänstemän ökade lönerna mer för kvinnor, 3,1 procent för kvinnor och 2,8 procent för män. I kronor räknat ökade dock lönerna klart mer för män.

Ingen löneskillnad bland arbetare med standardvägning

Löneskillnaden mellan kvinnor och män beror främst på den kraftigt *könssegregerade* arbetsmarknaden och att *lönerna* nästan alltid är *lägre* för *kvinnodominerade yrken* än för mansdominerade. Inom respektive yrke så är dock löneskillnaderna oftast små. Detta framgår tydligt om lönerna för kvinnor och män *standardvägs* efter yrke, det vill säga att *antalet* kvinnor och män antas vara lika många inom varje enskilt yrke. Med standardvägning minskar löneskillnaden rejält och bland *arbetare* försvinner den nästan helt då kvinnors lön i procent av mäns lön ökar från 86 procent till hela 98 procent. Bland tjänstemän minskar löneskillnaden från 77 procent till 91 procent.

Kvinnors lön i procent av mäns lön

	Ej standardvägt	Standardvägt
Samtliga	83	93
Arbetare	86	98
Tjänstemän	77	91

Metod

Rapporten syftar till att beskriva *lönenivå och löneutveckling* för olika grupper av anställda på den svenska arbetsmarknaden.

Rapporten beskriver främst löneläget år 2005 samt löneutveckling år 1995–2005

Som dataunderlag används den så kallade *lönestrukturstatistiken* som redovisas av Statistiska centralbyrån. Lönestrukturstatistiken redovisas en gång per år och är fördelad på fem olika sektorer – privatanställda arbetare, privatanställda tjänstemän, stat, kommun och landsting. Lönestrukturstatistiken har redovisats i sin nuvarande form sedan år 1994.

I syfte att förbättra statistikens jämförbarhet över tiden och mellan olika sektorer har statistiken bearbetats av LO. Det gäller främst beräkning av ett *enhetligt lönebegrepp, utökad sektorindelning* samt *strukturensning*.

Lönebegrepp

Det lönebegrepp som används i rapporten är *grundlön inklusive helglön och andra fasta löneförmånar*. Detta lönebegrepp ska motsvara *månadslön för heltidsarbete på dagtid*.

De lönekomponenter som *inte* ingår är i huvudsak olika typer av *rörliga lönetillägg* som till exempel för obekvämt arbetstid, skiftgång och övertid. Inte heller är *arbetstidsförkortning* som är framförhandlad i utbyte mot löneökning medräknad.

I SCBs redovisning av lönestrukturstatistiken så används däremot olika lönebegrepp och benämningar för olika sektorer. Tabell 1.1 visar vilka lönekomponenter som ingår i rapportens lönebegrepp för respektive sektor.

Uppräkningsfaktor för timlön

Vad gäller *privatanställda arbetare* så redovisar SCB endast timlön för dessa. Månadslön har dock beräknats genom att multiplicera timlönen med 167,5 vilket motsvarar det genomsnittliga antalet arbetade timmar som en heltidsanställd arbetar per månad, med hänsyn till hur helgdagar infaller under en 28-årsperiod. Samma uppräkningsfaktor har använts för samtliga år för att ge bästa möjliga jämförbarhet över tiden.

Redovisningsgrupper

Lönestrukturstatistiken redovisas inte efter avtalsområden men väl efter näringsgren och yrke. Utifrån detta har statistiken grupperats för att motsvara gällande avtalsområden så mycket som möjligt. Detta har skett genom indelning av de anställda i 19 sektorer. Tabell 1.2 visar vilka näringsgrenar och yrkesgrupper som ingår i respektive sektor. De privata sektorerna är uppdelade efter näringsgren medan de offentliga är uppdelade efter yrke.

Lönekomponenter för respektive sektor som ingår i rapportens lönebegrepp

Sektor	Lönekomponenter
Privatanställda arbetare	Tid- och prestationslön, helglön och andra förmånar. Timlön
Privatanställda tjänstemän	Tid- och prestationslön, helglön och andra förmånar. Månadslön
Stat	Grundlön inklusive fasta lönetillägg
Kommun	Grundlön inklusive fasta lönetillägg
Landsting	Grundlön inklusive fasta lönetillägg

Tabell 1.1

Strukturrensning

För att rensa bort löneskillnader över tiden som beror på *förändring av antalet anställda* så har statistiken *strukturrensats*. Strukturrensningen har skett efter näringsgren, klass och kön för privat sektor och efter yrke och kön för sektorerna stat, kommun och landsting. Mer om strukturrensning finns att läsa i bilaga 1.

Indelning av sektorer efter yrke och näringsgren

Två sektorer	Sex sektorer	19 sektorer		
Privat	Tillverkningsindustri	Verkstadsindustri		
		Livsmedels, dryckes- och tobaksindustri		
		Trävaruindustri, ej möbler		
		Massa- och pappersindustri		
		Förlag; grafisk o a reproindustri		
		Stål- och metallverk		
		Övrig tillverkningsindustri		
		Byggnadsindustri	Byggnadsindustri	
		Privat tjänsteproduktion	Stat	Partihandel
				Detaljhandel
Hotell och restauranger				
Transport- och kommunikationer				
Kreditinstitut och försäkringsbolag				
Fastighetsbolag, uthyrnings- och företagservice				
Offentlig	Landsting	Äldre- och handikappomsorg		
		Skola		
		Barnomsorg		
		Vård		

Tabell 1.2

Lönenivå år 2005

19 100 för arbetare och 27 400 för tjänstemän

Den genomsnittliga månadslönen för *samtliga anställda* är 23 700 kronor. För arbetare är dock medellönen betydligt lägre, 19 100 kronor, medan den för tjänstemän är 27 400 kronor. Lönen för tjänstemän är därmed *43 procent högre* än för arbetare. I kronor räknat så blir skillnaden 8 300 kronor (se diagram 2.1 och tabell 2.1).

Månadslön år 2005

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	19 100	27 400	23 700
Privat sektor	19 800	28 900	24 600
Tillverkningsindustri	20 000	31 400	24 500
Byggnadsindustri	22 900	28 400	24 300
Privat tjänsteproduktion	18 700	28 300	24 600
Offentligt sektor	17 400	24 700	21 800
Stat	19 400	26 300	25 700
Kommun	17 200	23 100	20 000
Landsting	17 900	26 600	24 300

Tabell 2.1

Lönerna högre inom privat sektor

Lönerna är högre inom privat sektor än inom offentlig. Skillnaden är cirka 14 procent för arbetare och 17 procent för tjänstemän. Följaktligen så är tjänstemän inom privat sektor den grupp som har högst lön, 28 900 kronor, medan arbetare inom offentlig sektor har lägst lön, 17 400 kronor. Skillnaden mellan dessa är hela 66 procent eller 11 500 kronor.

Sex sektorer – lönenivå

Arbetare och tjänstemän fördelade på sex sektorer – tre privata och tre offentliga – visar att lönerna varierar kraftigt mellan de olika sektorerna (se diagram 2.2).

Industritjänstemän högst

Lönerna är klart högre för tjänstemän än för arbetare inom alla sex sektorer och högst lön av alla har *tjänstemän inom tillverkningsindustrin*, hela

31 400 kronor. Närmast därefter kommer tjänstemän inom *byggnadsindustrin* och *privat tjänsteproduktion* (handel, bank, transport m.m.) vars medellön är 28 400 respektive 28 300 kronor.

Kommunalarbetare lägst

Lägst lön har arbetare inom de offentliga sektorerna *kommun och landsting*. I *kommunal sektor* är medellönen för arbetare 17 200 kronor och inom *landsting* 17 900 kronor. Medellönen för arbetare inom *statlig sektor* är dock högre, 19 400 kronor.

Byggnadsarbetare högst bland arbetare

Bland arbetare inom de tre privata sektorerna så är lönen klart högst inom *byggnadsindustrin* där medellönen är 22 900 kronor. Det är knappt 3 000 kronor, eller 14 procent, mer än för arbetare inom *tillverkningsindustrin* vars medellön är 20 000 kronor.

Störst lönegap inom tillverkningsindustrin

Lönerna för tjänstemän är alltså klart högre än för arbetare inom alla sex sektorer. Skillnaden varierar dock. Störst är lönegapet mellan arbetare och tjänstemän inom *tillverkningsindustrin*. Där skiljer det hela 57 procent eller 11 400 kronor i medellön mellan industritjänstemän och industriarbetare. Minst lönegap är det inom *byggnadsindustrin*. Där är medellönen för tjänstemän är 24 procent eller 5 500 kronor högre än för byggnadsarbetarna.

Kommunaltjänstemän förbi byggnadsarbetarna

Att lönegapet är minst inom byggnadsindustrin beror främst på att medellönen för byggnadsarbetarna är så pass hög som 22 900 kronor. Byggnadsarbetarna är därmed den enda större grupp arbetare som under de senaste åren haft en lönenivå i närheten av vad som gäller för många tjänstemän. Fram till år 2003 var lönerna för byggnadsarbetarna till och med högre än för *tjänstemän inom kommunal sektor*. År 2000 var byggnadsarbetarnas medellön 600 kronor högre än för kommunaltjänstemän. Därefter har skillnaden minskat och år 2004 var kommunaltjänstemännen ifatt och år 2005 även förbi med knappt 200 kronor.

Genomsnittlig månadslön år 2005 Arbetare och tjänstemän efter sektor

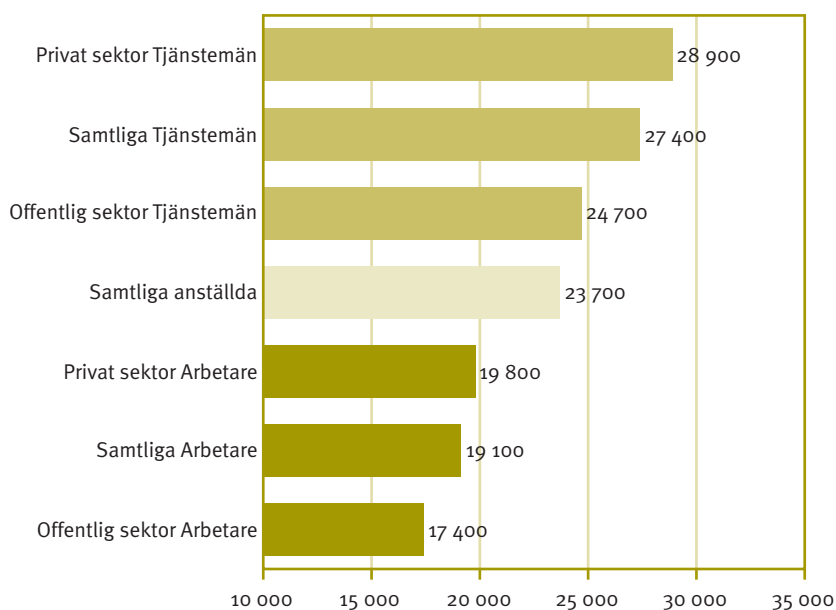

Diagram 2.1

Medellönen för samtliga anställda är 26 100 kronor. För arbetare är dock medellönen betydligt lägre, 19 100 kronor medan medellönen för tjänstemän är 27 400 kronor. Det skiljer alltså hela 8 300 kronor mellan arbetare och tjänstemän.

Genomsnittlig månadslön år 2005 Arbetare och tjänstemän. Sex sektorer

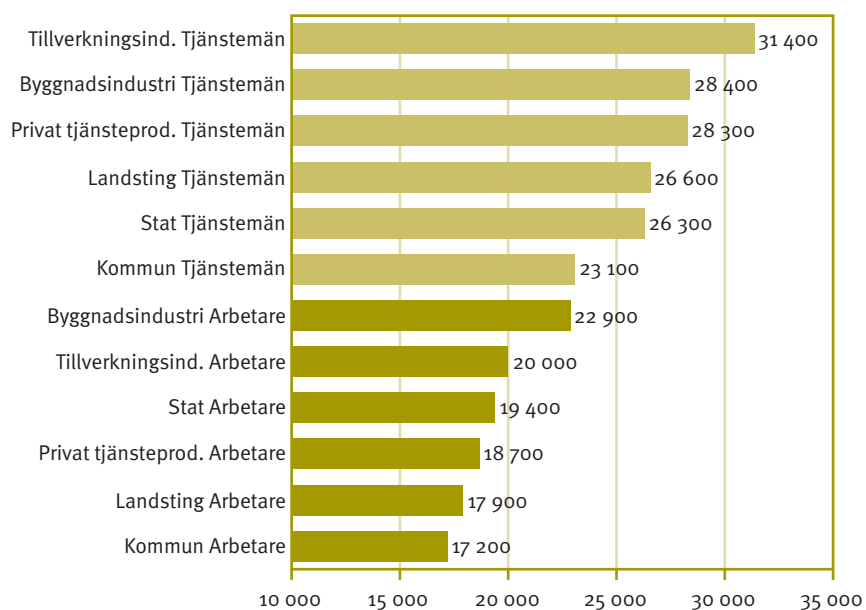

Diagram 2.2

Högst lön har tjänstemän inom tillverkningsindustrin medan arbetare inom kommunal sektor har lägst lön. Endast arbetare inom byggnadsindustrin är i närheten av tjänstemännens löner.

Löneutveckling år 2005 – räknat i procent

2,5 procent för arbetare och 3,0 för tjänstemän

Lönerna ökade med i genomsnitt 2,8 procent för *samtliga anställda* år 2005. För *arbetare* ökade lönerna dock bara med 2,5 procent medan lönerna för *tjänstemän* ökade med 3,0 procent. Det vill säga en halv procent mer för tjänstemän (se diagram 3.1 och tabell 3.1).

Inom privat och offentlig sektor ökade lönerna lika mycket för *samtliga anställda*, 2,8 procent. Fördelat på arbetare och tjänstemän inom respektive sektor var dock skillnaden stor. Inom offentlig sektor ökade lönerna nästan lika mycket för såväl arbetare som för tjänstemän, 2,9 procent respektive 2,8 procent. Inom privat sektor ökade däremot lönerna betydligt mer för tjänstemän än för arbetare, 2,3 procent för arbetare och 3,1 procent för tjänstemän.

Löneökning år 2005. Procent

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	2,5	3,0	2,8
Privat sektor	2,3	3,1	2,8
Tillverkningsindustri	2,7	3,3	3,0
Byggnadsindustri	1,6	4,0	2,3
Privat tjänsteproduktion	2,2	3,1	2,8
Offentligt sektor	2,9	2,8	2,8
Stat	3,0	3,5	3,4
Kommun	2,9	2,4	2,6
Landsting	2,9	2,7	2,8

Tabell 3.1

Inflationen endast 0,4 procent

Inflationen var mycket låg år 2005 och konsumentpriserna ökade endast med 0,4 procent. Det innebär att lönerna ökade betydligt mer än inflationen och den *reala* löneökningen blev *drygt två procent*. Även föregående år var inflationen mycket låg och reallönerna då med cirka tre procent.

Mer om inflationstakt och reallöneutveckling i kapitel 5.

Sex sektorer – procent

Fördelat på sex sektorer så ökade lönerna mest för *tjänstemän* inom de tre privata sektorerna samt statlig sektor. Mest ökade lönerna för *tjänstemän inom byggnadsindustrin* vars löner ökade med 4,0 procent. Närmast efter kom tjänstemän inom sektorerna *stat, tillverkningsindustrin och privat tjänsteproduktion* vars löner ökad med mellan 3,1–3,5 procent.

För *arbetarna* ökade lönerna mest inom *stat, kommun och landsting*. Där ökade lönerna med cirka *tre procent*. Något mindre, 2,7 procent, ökade lönerna inom *tillverkningsindustrin*.

Minst till byggnadsarbetare

Minst ökade lönerna för arbetare inom *byggnadsindustrin*, 1,6 procent, och *privat tjänsteproduktion*, 2,2 procent.

Den låga löneökningen för arbetare inom *byggnadsindustrin* kan misstänkas vara en underskattning av den "sanna" löneutvecklingen beroende på statistisk osäkerhet i den lönestatistik som ligger till grund för rapporten. Byggnadsarbetareförbundets egna lönestatistik visar dock även den på låg löneökning för förbundets medlemmar. Exempelvis så ökade lönerna med 2,1 procent inom det största avtalsområdet *Bygg och anläggning*. Även detta mindre än för övriga fem sektorer.

Den låga löneökningen för arbetare inom *privat tjänsteproduktion* förklaras främst av att lönerna inom detaljhandel, hotell och restaurang samt transport endast ökat med cirka två procent.

Ingen arbetstidsförkortning år 2005

Det kan noteras att det år 2005 *inte* ingick några generell avtalade *arbetstidsförkortningar* i utbyte mot löneutrymme i de större avtalen för arbetare inom industrin. I innevarande avtalsperiod finns bara en avtalad arbetstidsförkortning gällande år 2006.

Löneökning år 2005. Procent Arbetare och tjänstemän efter sektor

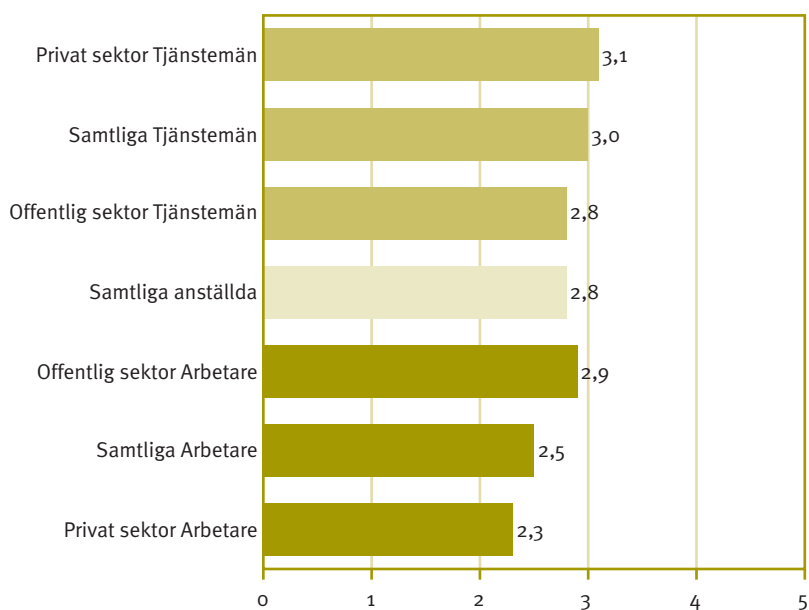

Diagram 3.1

Lönerna har ökat med 2,5 procent för arbetare och 3 procent för tjänstemän. Minst ökade lönerna för arbetare inom privat sektor, 2,3 procent, och mest för tjänstemän inom privat sektor, 3,1 procent.

Löneökning år 2005. Procent Arbetare och tjänstemän. Sex sektorer

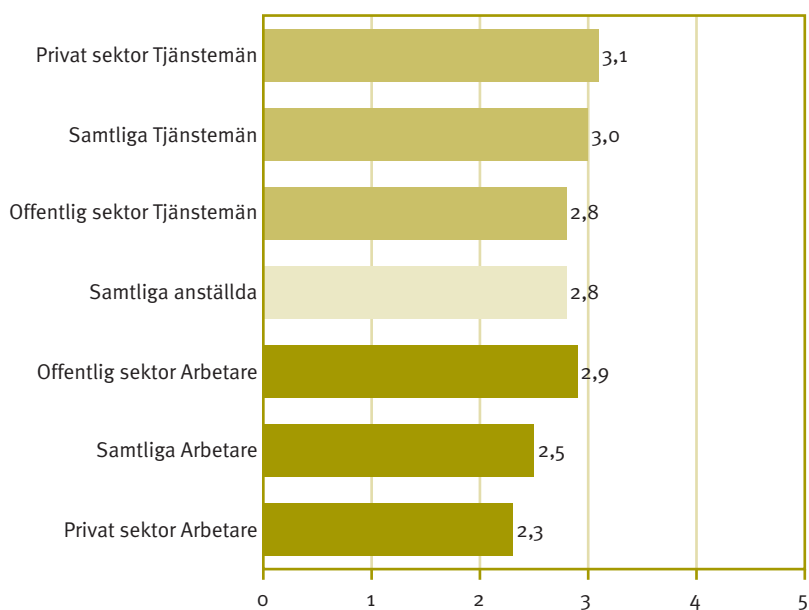

Diagram 3.2

Inom de tre privata sektorerna har lönerna ökat betydligt mer för tjänstemän än för arbetare. Inom de offentliga sektorerna har fördelningen varit jämnare och lönerna för arbetare inom kommun och landsting har till och med ökat mer än för tjänstemän.

Löneutveckling år 2005 – räknat i kronor

Löneutvecklingen anges vanligen i procent och skillnader på några tiondels procent mellan arbetare och tjänstemän kan då tyckas vara små och marginella. Beräknas löneutvecklingen däremot i *antal kronor* så framgår en betydligt mer ojämn löneutvecklingen.

Löneökning år 2005. Procent

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	460	800	650
Privat sektor	450	880	680
Tillverkningsindustri	530	1 000	720
Byggnadsindustri	360	1 100	550
Privat tjänsteproduktion	410	840	680
Offentligt sektor	490	670	590
Stat	560	880	850
Kommun	480	540	510
Landsting	510	700	650

Tabell 4.1

Stor skillnad mellan arbetare och tjänstemän

Månadslönen ökade i genomsnitt med 650 kronor för *samtliga anställda*. Fördelningen på arbetare och tjänstemän var dock mycket ojämn. För arbetare ökade lönen i genomsnitt med 460 kronor i månaden och för tjänstemän med 800 kronor. Lönerna för arbetare ökade alltså med 340 kronor *mindre* än för tjänstemän. Även år 2004 var skillnaden just 340 kronor.

Inom *privat sektor* var dock skillnaden i kronor räknat ännu större mellan arbetare och tjänstemän då lönen för tjänstemän ökade med 880 kronor men för arbetare endast med 450 kronor. Det är nästan *dubbelt* så många fler kronor i lönekuvertet till tjänstemännen än till arbetarna.

Inom *offentlig sektor* var skillnaden mindre då lönen för tjänstemän ökade med 670 kronor och för arbetare med 490 kronor. Dock 180 kronor mer till tjänstemännen (se diagram 4.1 och tabell 4.1).

Sex sektorer – i kronor

Fördelat på sex sektorer så visar sig skillnaden i antal kronor i löneökning vara i särklass störst inom *byggnadsindustrin*. För tjänstemän inom *byggnadsindustrin* ökade lönerna med 1 100 kronor medan lönen för arbetare endast ökade med 360 kronor. Tjänstemännen fick alltså mer än *tre gånger* mer i löneökning än arbetarna (se diagram 4.2).

Bara hälften till privata arbetare

Även inom *tillverkningsindustrin* och *privat tjänsteproduktion* var skillnaden i kronor stor och arbetarnas löner ökade ungefär med *hälften* av vad tjänstemännens löner ökade. Inom *privat tjänsteproduktion* ökade lönerna för tjänstemän med 840 kronor men för arbetarna med endast 410 kronor, det vill säga knappt hälften. Inom *tillverkningsindustrin* ökade tjänstemännens löner med 1 000 kronor jämnt och för arbetarna med drygt hälften, 530 kronor.

Mindre skillnad i kommun och landsting

Fördelningen av kronorna var betydligt jämnare inom offentlig sektor. Främst inom kommun och landsting. Inom *kommunal sektor* ökade lönerna för tjänstemän med 540 kronor och för arbetare med 480 kronor, det vill säga 60 kronor mer till tjänstemännen vilket kan anses som en marginell skillnad i skuggan av vad som gäller för de privata sektorerna.

Inom stat och landsting var skillnaden större. Inom *landsting* ökade lönerna för tjänstemän med 700 kronor och för arbetare med 510 kronor och inom *stat* med 880 respektive 560 kronor. Det vill säga 190 respektive 320 kronor mer till tjänstemännen.

Löneökning år 2005. Kronor Arbetare och tjänstemän efter sektor

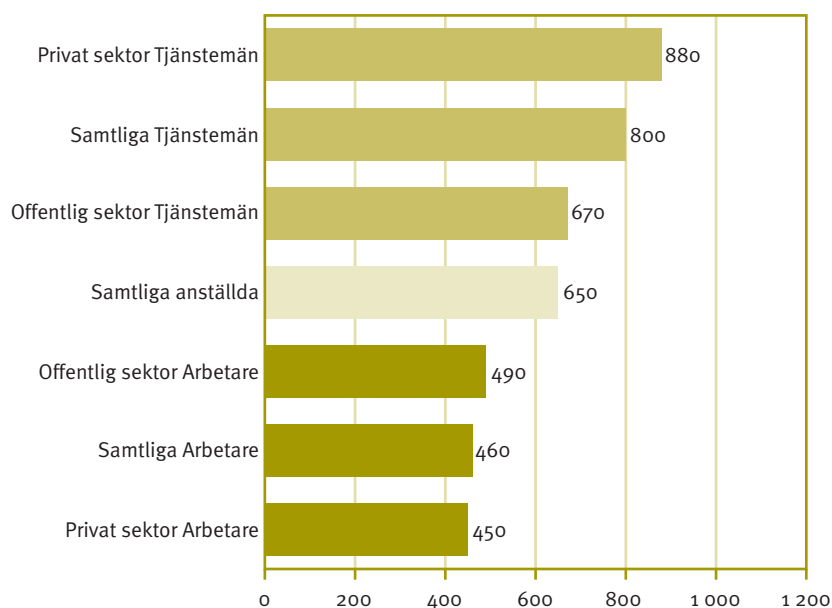

Diagram 4.1

Månadslönerna för tjänstemän ökade med 800 kronor medan arbetarna fick nöja sig med 460 kronor mer i lönekuvertet.

Löneökning år 2005. Kronor Arbetare och tjänstemän. Sex sektorer

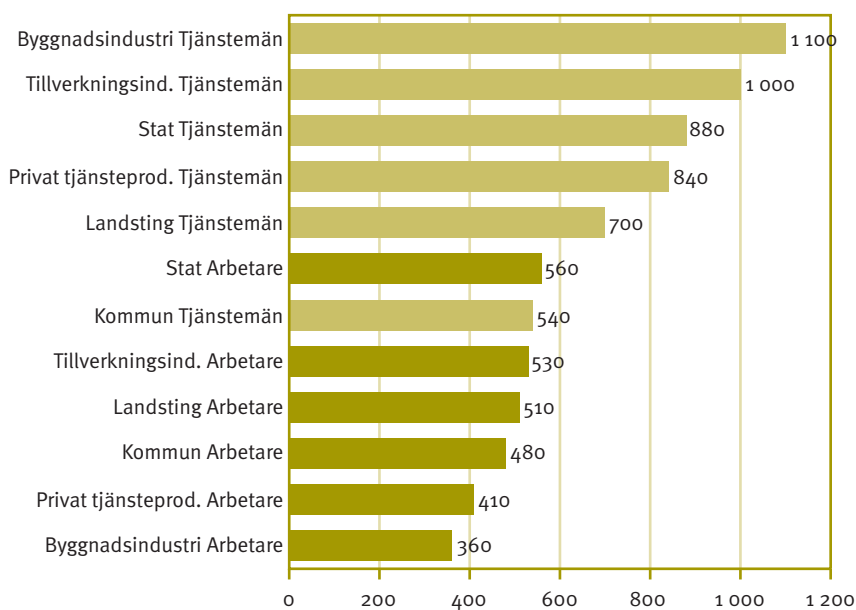

Diagram 4.2

Tjänstemän inom tillverknings- och byggnadsindustrin fick cirka 1 000 kronor mer i månadslön. Det är dubbelt så mycket som industriarbetarna fick och hela tre gånger så mycket som byggnadsarbetarna.

Löneutveckling år 1995–2005

Lönerna har ökat 48 procent på tio år

De senaste tio åren, 1995–2005, har medellönen för *samtliga anställda* ökat från 16 000 kronor till 23 700 kronor. Det är en ökning med 48 procent eller 7 700 kronor. I genomsnitt motsvaras detta av en årlig löneökningstakt på 3,6 procent. De senaste tio årens löneutveckling har dock varit mycket olika för arbetare och tjänstemän.

43 procent för arbetare och 51 procent för tjänstemän

För arbetare har medellönen ökat med 43 procent men för tjänstemän med hela 51 procent. Lönerna har alltså ökat med *åtta* procentenheter mer för tjänstemän (se diagram 5.3).

Uttryckt i *årlig löneökningstakt* så har lönerna ökat med 3,3 procent per år för arbetare och 3,8 procent för tjänstemän. Lönerna har alltså ökat en halv procent *mindre* per år för arbetare än för tjänstemän.

3 500 kronor mer till tjänstemännen

Räknat i kronor så blir skillnaden i löneutvecklingen än tydligare. För arbetare har medellönen de senaste tio åren ökat med 5 700 kronor, från

13 400 kronor till 19 100 kronor, medan medellönen för tjänstemän ökat med hela 9 200 kronor, från 18 200 kronor till 27 400 kronor. Tjänstemännens löner har alltså ökat med 3 500 kronor mer (se diagram 5.4).

Lönegapet från 36 till 43 procent på tio år

Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän har därmed ökat rejält och på de senaste tio åren har lönegapet ökat från 4 800 kronor till hela 8 300 kronor. I procent motsvaras detta av att medellönen för tjänstemän gått från att vara 36 procent högre än för arbetare år 1995 till att nu vara hela *43 procent högre* (se diagram 5.1 och 5.2).

Offentliga arbetare halkar efter

Fördelat på privat och offentlig sektor så har lönerna ökat mindre inom offentlig sektor än inom privat. Minst har lönerna ökat för *arbetarna inom offentlig sektor*. För dessa har medellönen ökat med 40 procent de senaste tio åren vilket är fyra procentenheter mindre än för *arbetarna inom privat sektor* och hela 12 procentenheter mindre än för *tjänstemän inom privat sektor* vars löner ökat med 52 procent de senaste 10 åren (se diagram 5.3).

Genomsnittlig månadslön år 1995–2005
Arbetare och tjänstemän

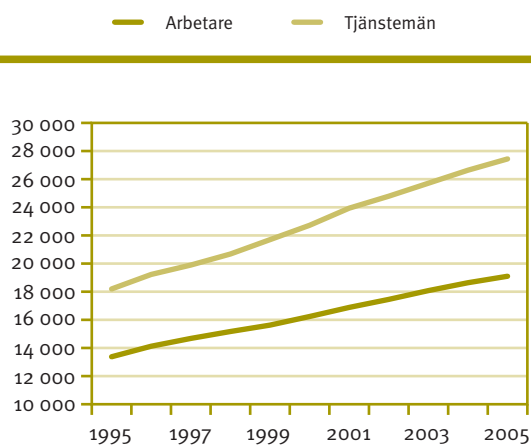

Diagram 5.1

Lönerna för tjänstemän har stadigt ökat mer än för arbetare de 10 senaste åren och lönegapet har blivit allt större.

Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän år 1995–2005. Kronor

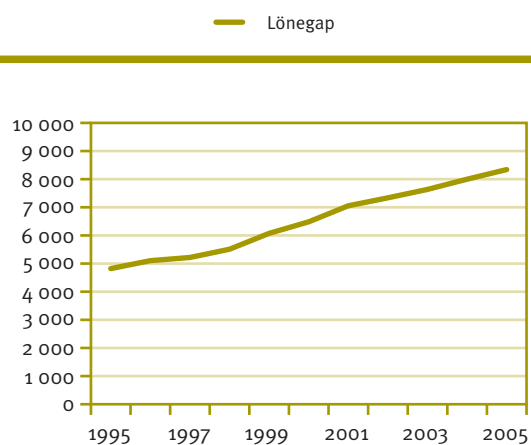

Diagram 5.2

Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän har ökat från 4 800 kronor till 8 300 kronor de senaste 10 åren.

Löneökning år 1995–2005. Procent Arbetare och tjänstemän efter sektor

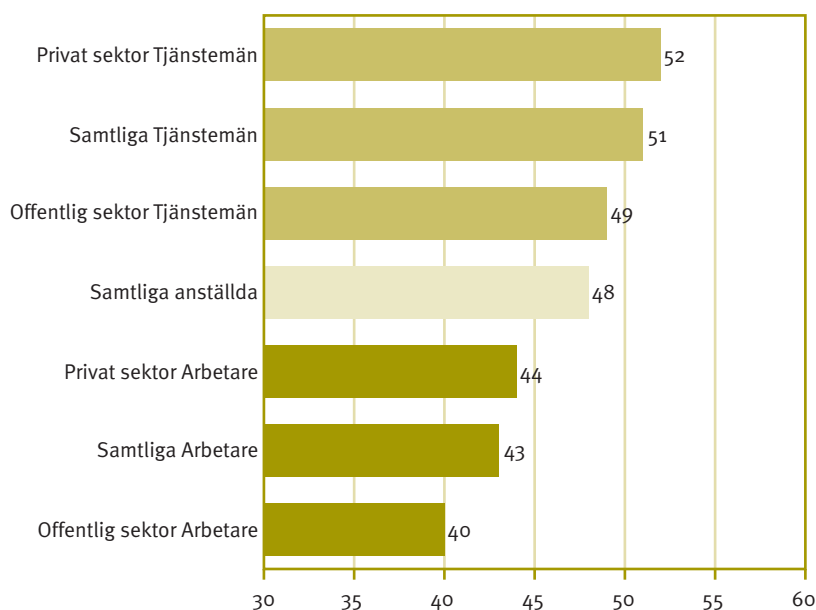

Diagram 5.3

De senaste 10 åren har lönerna ökat med 43 procent för samtliga arbetare men hela 51 procent för tjänstemän.

Löneökning år 1995–2005. Kronor Arbetare och tjänstemän efter sektor

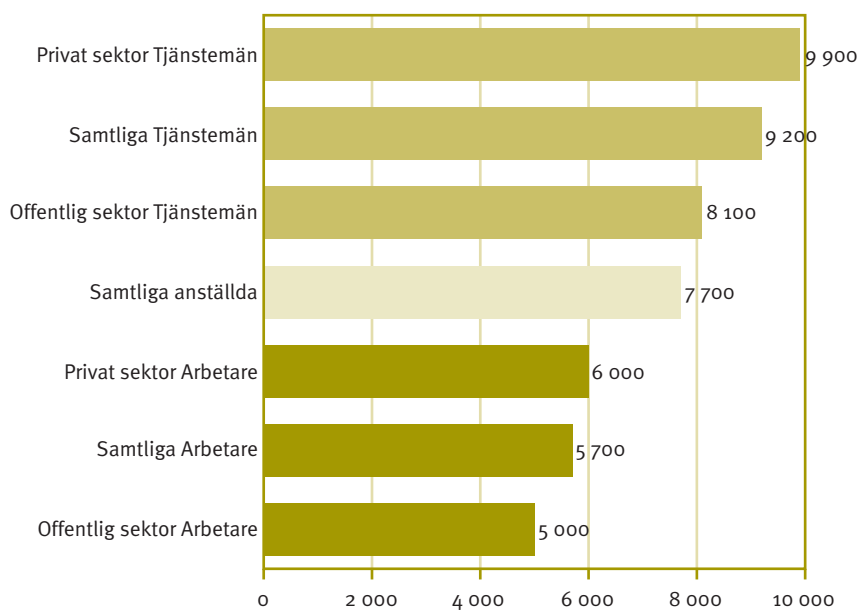

Diagram 5.4

I kronor räknat har medellönen för tjänstemän ökat med 9 200 kronor medan arbetarnas löner ökat med 5 700 kronor. Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän har därmed ökat med 3 500 kronor.

Sex sektorer 1995–2005

Fördelat på flera sektorer blir tjänstemännens dominans i de senaste årens löneutveckling än tydligare.

Fördelat på sex sektorer så har lönerna ökat klart mer för tjänstemän än för arbetare inom alla sex sektorer. Mest har lönerna ökat för *tjänstemän* inom *tillverkningsindustri, landsting och privat tjänsteproduktion*. Endast för dessa ökade lönerna med mer än 50 procent. Mest ökade lönerna för tjänstemän inom *tillverkningsindustrin*, 54 procent.

För *arbetarna* har lönerna ökat med lite drygt 40 procent i nästan alla sektorer. Undantaget är sektorn *privat tjänsteproduktion* där medellönen ökat något mer, 45 procent. Minst har lönerna ökat inom *kommunal sektor*, 40 procent. De redan låga lönerna för kommunalarbetare har alltså halkat efter ytterligare (se diagram 5.5).

Real löneutveckling 1995–2005

Inflationstakten bara en procent

Inflationen i Sverige har varit mycket låg de tio senaste åren. Enligt Statistiska centralbyråns konsumentprisindex så har det till och med varit *deflation* några korta perioder, det vill säga att konsumentpriserna har minskat. I genomsnitt så har dock inflationstakten legat runt *en procent* sedan 1995. Det är betydligt lägre än vad som gällde på 80-talet och i början av 90-talet då inflationen stundtals var över tio procent (se diagram 5.6).

2,5 procents reallöneökning för arbetare och 3 procent för tjänstemän

Lönerna har under samma period ökat med i genomsnitt 3,3 procent för arbetare och 3,8 procent för tjänstemän. Det vill säga betydligt mer än inflationen för både arbetare och tjänstemän. Löntagarnas köpkraft har därmed ökat och det har varit en så kallad *reallöneökning* varje år sedan 1995. I genomsnitt så har reallönerna ökat med cirka 2,5 procent per år för arbetare och cirka 3,0 procent per år för tjänstemän (se diagram 5.7).

Löneökning år 1995–2005. Procent Arbetare och tjänstemän. Sex sektorer

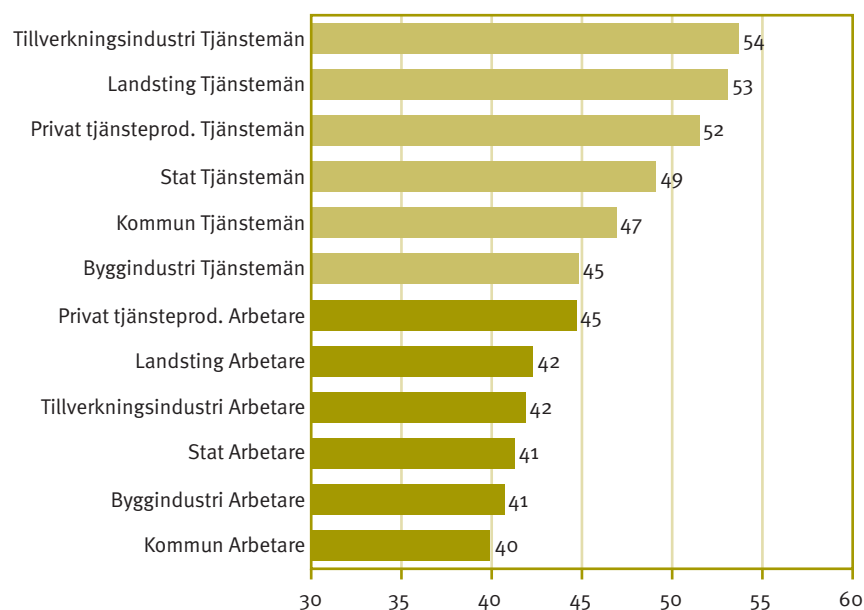

Diagram 5.5

Lönerna har ökat klart mer för tjänstemän inom alla sex sektorer. Mest har lönerna ökat för tjänstemän inom tillverkningsindustri medan arbetare inom kommunal sektor halkat efter.

Inflationstakt enligt KPI 1985–2005. Procent.
Förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Diagram 5.6

Inflationstakten har de tio senaste åren i huvudsak legat mellan 0–2 procent vilket är betydligt lägre än vad som gällde på 80-talet och en bit in på 90-talet.

Löneökningstakt och inflationstakt enligt KPI 1995–2005.
Procent. Förändring av årsmedeltal

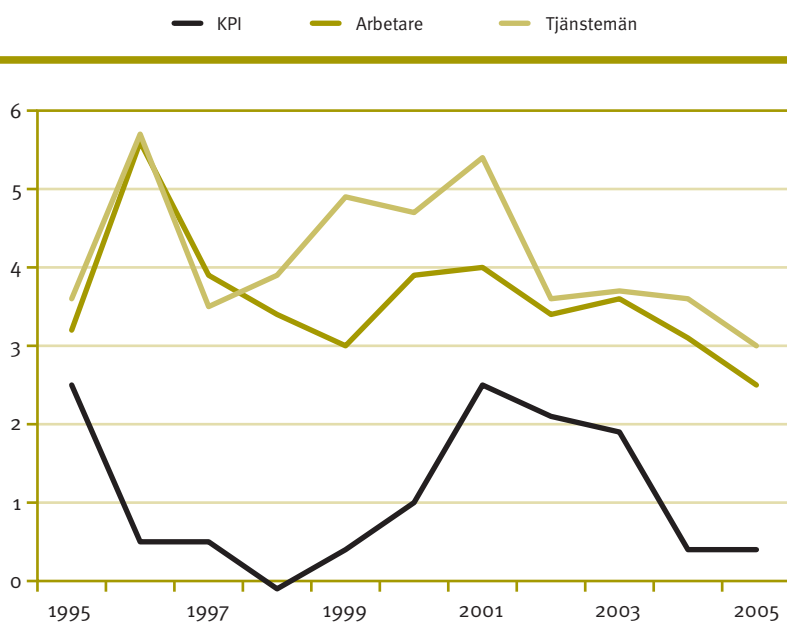

Diagram 5.7

Lönerna har ökat betydligt mer än inflationen för både arbetare och tjänstemän varje år de tio senaste åren. I genomsnitt med cirka 2,5 procent för arbetare och 3 procent för tjänstemän.

Kvinnor och män

Kvinnors lön 83 procent av mäns lön

Den genomsnittliga månadslönen för *samtliga kvinnor* är 21 400 kronor och för män 25 900 kronor. Medellönen för kvinnor är därmed 4 500 kronor lägre än för män. Räknat i procent så motsvarar lönen för kvinnor 83 procent av lönen för män. Det är visserligen det högsta värdet de tio senaste åren men endast några tiondels procent högre än år 1995.

Mindre skillnad bland arbetare

Fördelat på arbetare och tjänstemän så är löneskillnaden mellan kvinnor och män betydligt större bland tjänstemän än bland arbetare. Bland arbetare är medellönen för män 20 200 kronor och för kvinnor 17 500 kronor, det vill säga 2 700 kronor lägre än för män. Räknat i procent så motsvarar kvinnors medellön 86 procent av medellönen för män bland arbetare.

Fördelat på sektor så är dock löneskillnaden mindre. Det gäller främst *offentlig sektor* där kvinnors lön är 95 procent av mäns lön medan den är 87 procent inom *privat sektor* (se diagram 6.1 och tabell 6.1).

Störst skillnad bland privata tjänstemän

Bland tjänstemän är medellönen 31 200 kronor för män och 24 100 kronor för kvinnor, hela 7 100 kronor lägre för kvinnor. Räknat i procent så motsvarar kvinnors medellön endast 77 procent av medellönen för män bland tjänstemän.

Löneskillnaden är även bland tjänstemän störst inom *privat sektor* där kvinnors medellön endast är 77 procent av mäns medellön medan den inom *offentlig sektor* når lite högre, 84 procent.

Standardvägda löner

Löneskillnaden mellan kvinnor och män förklaras till stor del av att kvinnor och män i huvudsak arbetar inom *olika yrken* och att lönerna varierar kraftigt *mellan* dessa yrken. Ett sätt att ta hänsyn till detta vid jämförelse av kvinnors och mäns löner är att använda så kallad *standardvägning*. Standardvägning innebär i korthet att medellöner beräknas med antagande om att *antalet kvinnor och antalet män är lika många inom varje yrke*. (se bilaga 1 för exempel).

Månadslön för kvinnor och män år 2005 samt kvinnors lön i procent av mäns lön – med och utan standardvägning efter yrke*

	Arbetare		Tjänstemän				Samtliga					
	Kvinnor	Män	Kvinnors lön i % av mäns lön		Kvinnor	Män	Kvinnors lön i % av mäns lön		Kvinnor	Män	Kvinnors lön i % av mäns lön	
			Ej stand. vägt	Stand. vägt*			Ej stand. vägt	Stand. vägt*			Ej stand. vägt	Stand. vägt*
Samtliga	17 500	20 200	86	98	24 100	31 200	77	91	21 400	25 900	83	93
Privat sektor	17 800	20 500	87	96	24 700	32 200	77	89	22 100	26 000	85	91
Tillverkningsindustrin	18 600	20 400	91	94	26 600	33 500	79	91	22 600	25 100	90	92
Byggnadsindustrin	18 600	22 900	81	95	23 800	29 900	80	91	22 700	24 400	93	92
Tjänsteproduktion	17 500	19 500	90	97	24 400	31 900	76	88	21 900	26 900	81	90
Offentlig sektor	17 200	18 000	95	101	23 400	27 900	84	95	20 700	25 100	83	97
Stat	18 000	20 100	89	97	24 200	28 600	84	90	23 800	27 500	86	90
Kommun	17 100	17 700	97	101	22 700	24 300	93	100	19 600	21 600	91	100
Landsting	18 000	17 900	101	101	24 400	35 400	67	94	22 600	31 000	70	96

Tabell 6.1

* Standardvägningen är beräknad utifrån SCBs databas Lindazoo4 och med 4-siffrig yrkeskodning (ssyk) för alla sektorer.

Genomsnittlig månadslön år 2005 Kvinnor och män

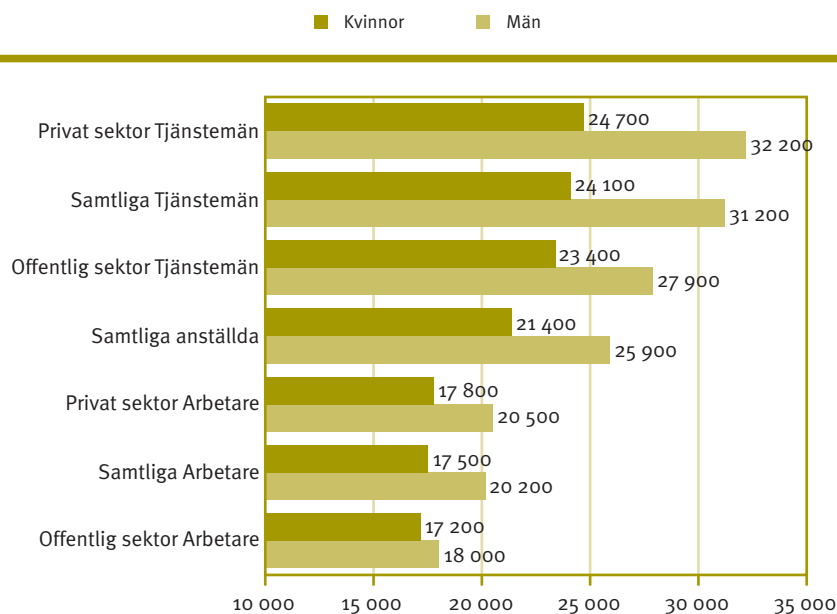

Diagram 6.1

Löneskillnaden mellan kvinnor och män är störst bland tjänstemän i privat sektor och minst bland arbetare i offentlig sektor.

Kvinnors lön i procent av mäns lön år 2004 Standardvägt efter yrke

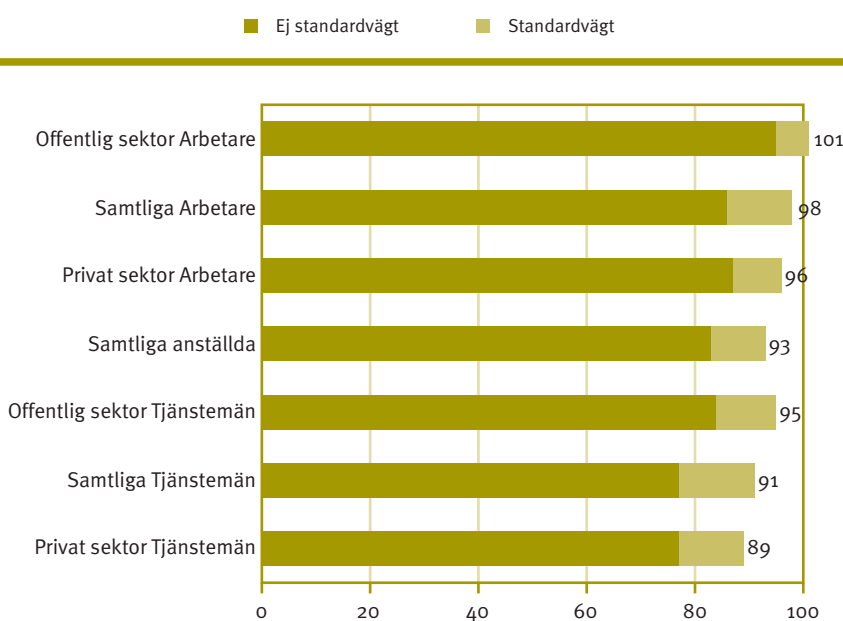

Diagram 6.2

Bland samtliga anställda ökar kvinnors lön i procent av mäns lön från 83 procent till 93 procent om lönerna standardvägs efter yrke.

Klart mindre löneskillnad med standardvägning

Standardvägning efter yrke medför att kvinnors lön i procent av mäns lön *ökar* från 83 procent till 93 procent bland samtliga anställda. Löneskillnaden mellan kvinnor och män minskar alltså rejält, dock i olika grad vad gäller arbetare och tjänstemän liksom mellan privat och offentlig sektor (se diagram 6.2 och tabell 6.1).

Nästan ingen löneskillnad bland arbetare

Bland *arbetare* försvinner löneskillnaden nästan helt med standardvägning då kvinnors lön blir hela 98 procent av mäns lön. Inom *offentlig sektor* blir kvinnors lön till och med högre än mäns lön, 101 procent, medan den inom *privat sektor* stannar vid 96 procent.

Även bland *tjänstemän* minskar löneskillnaden rejält med standardvägning, om än inte lika mycket som bland arbetare. För *samtliga* tjänstemän ökar kvinnors lön i procent av mäns lön från 77 till 91 procent med standardvägning. Inom *offentlig sektor* når dock kvinnors lön 95 procent av mäns lön men inom *privat sektor* endast 89 procent. Det bör dock noteras att statistikens yrkeskodning är bristfällig inom framförallt sektorn *privat tjänsteproduktion*. Till exempel så redovisas alla banktjänstemän i endast en yrkesgrupp trots stora skillnader i såväl lön som könsfördelning inom banksektorn.

Samma yrke samma lön

De betydligt mindre löneskillnader som framträder när standardvägning används förklaras av att lönerna oftast *inte* skiljer sig nämnvärt mellan kvinnor och män med *samma yrke*. Till exempel så har en kvinnlig undersköterska samma lön som en manlig undersköterska. Ändå kvarstår det faktum att medellönen för *samtliga kvinnor* endast är 83 procent av samtliga mäns medellön. Hur hänger detta ihop?

Kvinnoyrke lika med låglöneyrke

Förklaringen ligger i kombinationen av en starkt *könssegregerad* arbetsmarknad och stora *löneskillnader* mellan olika yrken och sektorer. Det vill säga att kvinnor och män i huvudsak arbetar inom olika yrken och att *medellönen nästan alltid är lägre inom de yrken som domineras av kvinnor*.

Andel kvinnor och relativlön

Sambandet mellan andel kvinnor och lönenivå framgår tydligt i diagram 6.3 och 6.4 som visar *andel kvinnor och relativlön* för arbetare respektive tjänstemän.

Av båda diagrammen framgår att ju *större* andel kvinnor en sektor innehåller desto *lägre* är sektorns relativlön.

En sektors relativlön är lika med:

Medellön inom sektorn / Medellön för samtliga

Exempel: Relativlön för arbetare inom byggnadsindustrin: Medellön för arbetare inom byggnadsindustrin:

22 900 kronor / Medellön för samtliga arbetare

19 100 kronor = $22\,900 / 19\,100 = 1,20 * 100 = 120$

Sambandet tydligast bland arbetare

Sambandet mellan andel kvinnor och lönenivå är tydligast bland *arbetare*. Detta då *samtliga sex sektorer* med mer än 50 procent kvinnor även har de klart *lägsta relativlönerna* (observationerna i nedre högra delen av diagram 6.3) medan de mansdominerade sektorerna alla har relativlöner över 100, med undantag av sektorn *livsmedelsindustri* som ligger strax under 100. (se diagram 6.3)

Tydligt även bland tjänstemän – med fyra undantag

Bland tjänstemän tycks sambandet mellan kön och lön inte lika tydligt. En närmare granskning visar dock att det bara är fyra sektorer som avviker. Det är sektorerna *kreditinstitut*, *landsting*, *hotell och restaurang* samt *transport*. Bortses från dessa fyra så syns det negativa sambandet mellan andel kvinnor och lön lika tydligt som bland arbetare (se diagram 6.4).

Mer om orsakerna till det avvikande resultatet för sektorerna *kreditinstitut*, *landsting* samt *transport* nedan.

Slutsats

Slutsatsen blir att det uppenbarligen finns ett samband mellan *andel kvinnor* och *lönenivå*. Det vill säga att en *hög andel kvinnor* inom ett yrke även innebär en *låg lönenivå* inom yrket. Likaså medför en *hög andel män* en *hög lönenivå*. Löneskillnaden är dock oftast liten mellan kvinnor och män inom *samma yrke* vilket ofta är förklaringen

Arbetare: Andel kvinnor per sektor och sektorns medellön relativt medellön för samtliga arbetare (=100). År 2005

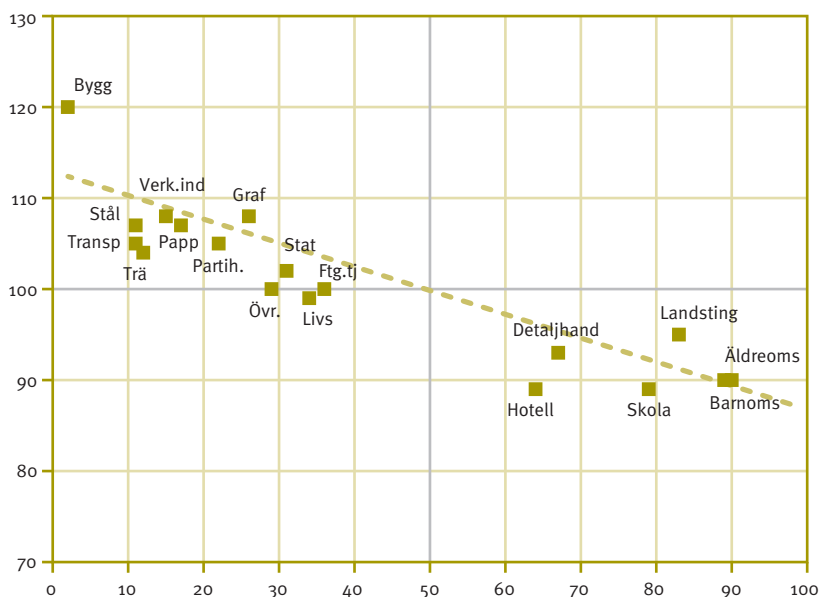

Diagram 6.3

Bland arbetare har samtliga kvinnodominerade sektorer relativlöner under genomsnittet medan nästan alla mansdominerade sektorer har relativlöner över genomsnittet.

Tjänstemän: Andel kvinnor per sektor och medellön relativt medellön för samtliga tjänstemän (=100). År 2005

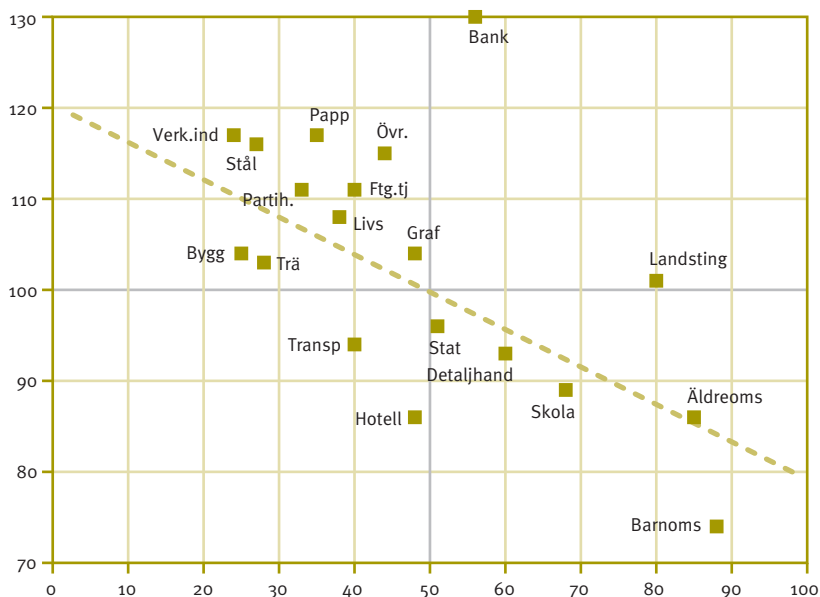

Diagram 6.4

Även bland tjänstemän är sambandet mellan andel kvinnor och relativlön tydligt. Dock med undantag för fyra sektorer – kreditinstitut (bank), landsting, hotell och restaurang samt transport.

till varför statistiken ibland visar på stora löneskillnader som kan vara svåra att finna belägg för på enskilda arbetsplatser.

Handbok i lönediskriminering

Mer om löneskillnader mellan kvinnor och män och om orsaker till dessa finns att läsa i rapporten *Varför tjänar kvinnor mindre? Handbok i lönediskriminering* (Anna Thoursie, LO 2004).

Dataunderlag till diagrammen

Dataunderlaget till diagram 6.3 och 6.4 redovisas i tabell 6.2 nedan. Tabellen visar *andel kvinnor* och *medellön i procent av medellönen för samtliga* (relativlön) för arbetare och tjänstemän fördelade på 19 sektorer. Det ger totalt 37 sektorer varav 18 med arbetare och 19 med tjänstemän.

Tabellen visar att av de 37 sektorerna har 13 sektorer *mer* än 50 procent *kvinnor*. Av dessa har 11 *lägre* lönenivå än genomsnittet. Resterande 24 sektorer består av *mer* än 50 procent *män*. Av dessa har endast *tre lägre lön än genomsnittet*.

Sammanfattning av tabell 6.2

Kvinno- och mansdominerade sektorer med lägre medellön än medellönen för samtliga arbetare/tjänstemän.

Sektorer med...	Antal sektorer	Därav med lägre medellön än medellönen för samtliga
Mer än 50 procent kvinnor	13	11
Mer än 50 procent män	24	3

Höga löner inom kreditinstitut och landsting – men inte för kvinnor

Tjänstemän inom sektorerna *kreditinstitut* och *landsting* ingår bland de fyra sektorer som avviker vad gäller det gängse sambandet mellan kön och lön, det vill säga att *hög* andel kvinnor även innebär *låg* relativlön. För tjänstemän inom *kreditinstitut* och *landsting* så är det i stället både *hög* andel kvinnor och *hög* relativlön som gäller. Man kan därav tro att kvinnor inom *kreditinstitut* och *landsting* har högre medellön än män. Sanningen är dock precis tvärtom. Inom *kreditinstitut* är

medellönen för män 44 800 kronor och för kvinnor 28 700 kronor, det vill säga hela 16 100 kronor *mindre* än för män, vilken är den i särklass *största* löneskillnaden bland alla sektorer.

Närmast efter kommer dock sektorn *landsting* där medellönen för män är 35 400 kronor och för kvinnor 24 400 kronor, det vill säga 11 000 kronor lägre.

Orsaken till dessa stora löneskillnader inom *kreditinstitut* och *landsting* är att de yrken som dominerar sektorerna är strikt könssegregerade och män jobbar i huvudsak inom välbetalda yrken som exempelvis läkare och valutamäklare medan kvinnor jobbar inom mindre välbetalda yrken som till exempel sjuksköterskor och kontorister. Det är alltså främst *män* som är orsaken till de höga relativlönerna.

En mer detaljerad sektorindelning skulle troligen beskriva löneskillnaden mer korrekt även för *kreditinstitut* och *landsting* men det statistiska underlaget medger tyvärr inte detta.

Tveksam klassindelning i sektorn transport

Även sektorn *transport* ingår bland de fyra sektorer med tjänstemän som avviker från sambandet mellan kön och lön. *Transport* avviker så till vida att andelen kvinnor är *låg* och även relativlönen är *låg*. Den låga relativlönen förklaras dock till stor del av att denna sektor med tjänstemän även innehåller en stor del *arbetare*. Detta beror på att Statistiska centralbyrån i sin lönestatistik klassar samtliga som är anställda i *statligt ägda bolag* som tjänstemän oavsett yrke eller facklig tillhörighet. Detta påverkar främst sektorn *transport* på grund av att anställda inom järnvägstransport, post och telekommunikation ingår här. Det vill säga anställda inom bland annat SJ, Posten och Telia. I lönestatistiken klassas alla dessa som tjänstemän på grund av avtalskonstruktionen inom dessa företag. Såväl *brevbärare* som *lokförare* klassas alltså som tjänstemän trots att de organiseras av LO-förbundet SEKO.

Andel kvinnor och medellön i procent av medellönen för samtliga arbetare Respektive. 19 sektorer efter klass. År 2005

	Arbetare		Tjänstemän	
	Andel kvinnor Procent	Medellön* i procent av medel- lön för samtliga arbetare	Andel kvinnor Procent	Medellön** i procent av medellön för samt- liga tjäns- temän
Verkstadsindustri	17	107	24	117
Livsmedelsindustri	34	99	38	108
Trävaruindustri, ej möbler	12	104	28	103
Massa- och pappersindustri	15	108	35	117
Förlag; grafisk o a reproindustri	26	108	48	104
Stål- och metallverk	11	107	27	116
Övrig tillverkningsindustri	29	100	44	115
Byggindustri	2	120	25	104
Partihandel	22	105	33	111
Detaljhandel	67	93	60	93
Hotell och restaurang	64	89	48	86
Transport och kommunikation	11	105	40	94
Kreditinstitut och försäkringsbolag	56	131
Fastighetsbolag o företagsserv. m.fl.	36	100	40	111
Stat: Samtliga	31	102	51	96
Kommun: Äldre- o handikappomsorg	89	90	85	86
Kommun: Skola	79	89	68	89
Kommun: Barnomsorg	90	90	88	74
Landsting: Vård	83	95	80	101

Tabell 6.2

* Här avses medellön för samtliga arbetare, både kvinnor och män, inom respektive sektor.

** Här avses medellön för samtliga tjänstemän, både kvinnor och män, inom respektive sektor.

Kvinnor och män – löneökning i procent

Lönerna ökade mer för kvinnor

För *samtliga kvinnor* ökade lönerna med 3,0 procent och för män 2,6 procent år 2005. Lönerna ökade alltså klart mer för kvinnor än för män. Såväl bland arbetare som bland tjänstemän ökade lönerna mer för kvinnor.

Bland *arbetare* var skillnaden störst då lönerna ökade med 2,8 procent för kvinnor men bara med 2,3 procent för män, det vill säga en halv procent mer för kvinnorna.

Bland *tjänstemän* var skillnaden inte lika stor då lönerna för kvinnor ökade med 3,1 procent och för män med 2,8 procent (se diagram 6.5 och tabell 6.3).

Mest till kvinnor inom privat sektor

Det är främst inom *privat sektor* som lönerna ökat

mer för kvinnor, både bland arbetare och tjänstemän. Skillnaden är dock störst bland *tjänstemän inom privat sektor* då lönerna där ökade med hela 3,4 procent för kvinnor och 2,7 procent för män.

Bland *arbetare inom privat sektor* ökade lönerna med 2,6 procent för kvinnor och 2,2 procent för män. Den låga löneökningen för män förklaras till stor del av att lönerna inom den mansdominerade *byggnadsindustrin* ökat med endast 1,6 procent.

Jämnt inom offentlig sektor

Inom *offentlig sektor* har lönerna ökat relativt jämnt mellan kvinnor och män både bland arbetare och tjänstemän. Jämnast var det bland *arbetare* då lönerna ökade med 3,0 procent för kvinnor och 2,9 procent för män medan lönerna ökade något mer för män bland *tjänstemän*, 2,7 för kvinnor och 2,9 procent för män.

Löneökning i kronor

Ovanligt liten skillnad i kronor räknat

I antal kronor räknat så ökade lönerna som vanligt mer för män än för kvinnor. Skillnaden var dock ovanligt liten år 2005 då medellönen för *samtliga kvinnor* ökade med 620 kronor och för *män* med 650 kronor. Det vill säga 30 kronor mindre för kvinnor. Skillnaden mellan arbetare och tjänstemän var dock stor (se diagram 6.6).

Rekordmycket mer till kvinnor bland arbetare

Bland *arbetare* ökade medellönen för kvinnor med 480 kronor och för män med 450 kronor, alltså 30 kronor *mer* för kvinnor. Det är den största skillnaden till kvinnornas favör som uppmätts de tio senaste åren. Det har dock bara hänt ett år tidigare, år 2002, att lönerna ökat mer för kvinnor i kronor räknat.

Fördelat på privat och offentlig sektor så var dock skillnaden mindre och inom *privat sektor* ökade lönerna med endast 10 kronor mer för kvinnor och inom *offentlig sektor* ökade lönerna ökade lönen med 10 kronor mer för *män*.

Stor skillnad bland tjänstemän

Bland *tjänstemän* ökade lönerna som vanligt *mindre* för kvinnor i kronor räknat trots högre löneökning i procent räknat. Orsaken till detta fenomen är att medellönen är så pass mycket *lägre* för kvinnor än för män.

Bland *samtliga tjänstemän* ökade medellönen med 720 kronor för kvinnor och med 840 kronor för män, det vill säga 120 kronor *mindre* för kvinnor. Inom *privat sektor* var skillnaden dock endast 40 kronor medan lönerna inom *offentlig sektor* ökade med hela 180 kronor *mindre* för kvinnor.

Löneskillnaden tycks vara på väg att minska

Löneskillnaden mellan kvinnor och män har varit nästan lika stor de tio senaste åren och kvinnors lön har motsvarat cirka 80 procent av mäns lön i stort sett ända sedan 70-talet. De senaste fyra-fem åren tycks det dock skönjas en liten antydning till att lönerna är på väg att jämnas ut. I diagram 6.7 visas *kvinnors lön i procent av mäns lön* 1995–2005. Kurvorna i diagrammet för såväl arbetare som tjänstemän tycks vika av svagt uppåt i början av 2000-talet. Utjämnningen går dock mycket långsamt och det är fortfarande bara en antydning till utjämnning som syns men den löneskillnad som gäller för år 2005 på 83 procent bland *samtliga anställda* är trots allt den minsta löneskillnad som uppmätts de tio senaste åren.

Minskande könssegregering bland tjänstemän

För arbetare och tjänstemän har dock utvecklingen varit lite olika de tio senaste åren. Enligt diagram 6.7 tycks det som om utjämnningen främst skett bland *tjänstemän* då kvinnors lön i procent av mäns lön sakta men säkert ökat från 75 procent år 1995 till 77 procent år 2005. En trolig förklaring till detta är att den könssegregerade arbetsmarknaden är på väg att luckras upp inom många tjänstemannayrken. Andelen kvinnor inom tidigare mansdominerade – och relativt högavlönade – yrken som läkare, ekonomer, jurister och chefer av olika slag har ökat de senaste åren och är till och med på väg att bli kvinnodominerade.

Minskad skillnad mellan sektorer bland arbetare

Bland *arbetare* syns inga tecken på minskad könssegregering och löneskillnaden *ökade* dessutom

Löneökning för kvinnor och män år 2005 i procent och kronor

	Procent				Kronor							
	Arbetare		Tjänstemän		Samtliga		Arbetare		Tjänstemän		Samtliga	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Samtliga	2,8	2,3	3,1	2,8	3,0	2,6	480	450	720	840	620	650
Privat sektor	2,6	2,2	3,4	2,7	3,2	2,5	450	440	810	850	670	640
Offentlig sektor	3,0	2,9	2,7	2,9	2,8	2,9	500	510	620	800	570	710

Tabell 6.3

Löneökning år 2005. Procent Kvinnor och män efter sektor

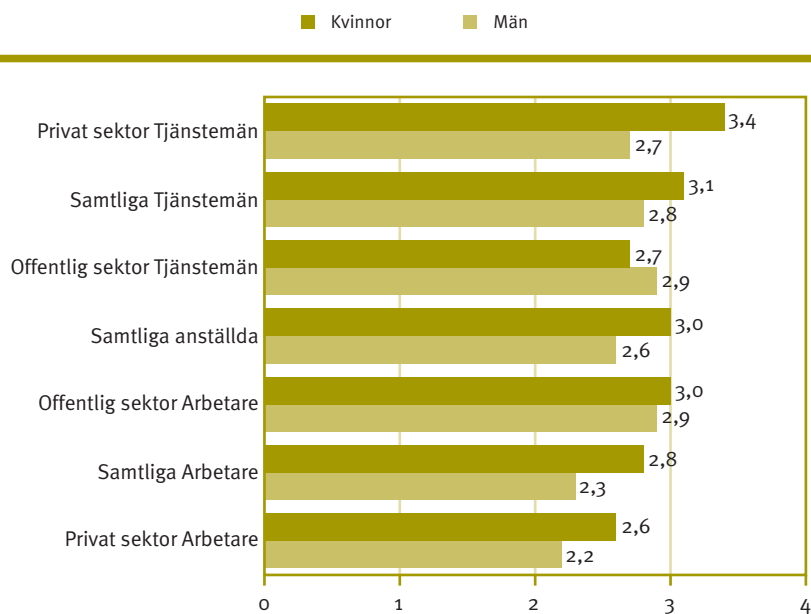

Diagram 6.5

I procent räknat har lönerna ökat mer för kvinnor än för män bland både arbetare och tjänstemän inom såväl privat som offentlig sektor. Endast bland tjänstemän inom offentlig sektor har lönerna ökat mer för män.

Löneökning år 2005. Kronor Kvinnor och män efter sektor

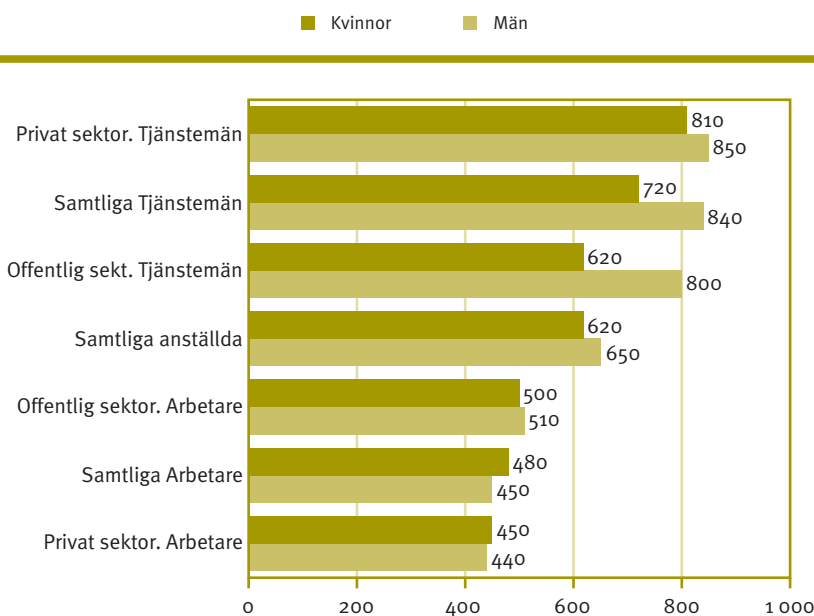

Diagram 6.6

I kronor räknat har lönerna som vanligt ökat mindre för kvinnor än för män. Skillnaden är dock ovanligt liten och bland arbetare har faktiskt lönerna för kvinnor ökat lite mer än för män – även i kronor räknat.

mellan 1995–2000. Därefter har dock löneskillnaden börjat minska så sakteliga även bland arbetare.

Förklaringen till denna utveckling är just den kraftiga könsegregering som råder bland arbetare inom olika sektorer och att lönerna inom de kvinnodominerade sektorerna *kommun och landsting* ökade i betydligt *lägre* takt än inom den mansdominerade privat sektorn under 90-talets senare del. Detta drabbade främst kvinnor eftersom drygt 80 procent av arbetarna i kommun och landsting är just kvinnor.

Efter år 2001 så har dock lönerna ökat mer inom kommun och landsting än inom privat sektor och lönerna har jämnats ut något mellan såväl kvinnor och män som mellan privat och offentlig sektor.

Det är dock för tidigt att avgöra om de senaste årens trend med minskande löneskillnad mellan könen bland arbetare bara är tillfällig eller om det är ett trendbrott. Bland tjänstemän tycks dock trenden mer stabil.

Kvinnors lön i procent av mäns lön år 1995–2005

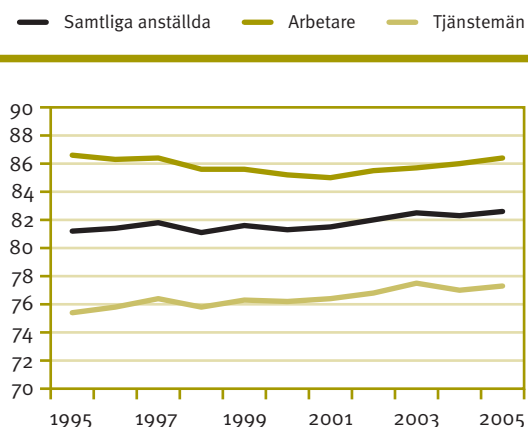

Diagram 6.7

Löneskillnaden mellan kvinnor och män har minskat sakta men ganska säkert bland främst tjänstemän de 10 senaste åren. Bland arbetare har löneskillnaden däremot ökat fram till år 2001 för att därefter minska.

Prognos för löneutveckling år 2006–2007

3,3 procent år 2006 enligt LO-ekonomerna

Enligt LO-ekonomernas senaste konjunkturrapport beräknas lönerna öka med i genomsnitt 3,3 procent år 2006. Även inom den privata sektorn väntas lönerna i genomsnitt öka med 3,3 procent. För arbetare dock bara med 3,1 procent men för tjänstemän med 3,6 procent. Inom offentlig sektor väntas lönerna öka med 3,4 procent för samtliga anställda (se tabell 7.1).

3,5 procent år 2007

År 2007 förväntas löneökningstakten för samtliga anställda stiga till 3,5 procent. Inom privat sektor väntas dessutom lönerna för arbetare och tjänstemän öka i jämnare takt, 3,5 respektive 3,6 procent. Inom offentlig sektor väntas löneökningstakten avta något till 3,3 procent.

Konjunkturstatistik till och med maj 2006

Ytterligare ett sätt att få en uppfattning om hur mycket lönerna kommer att utvecklas år 2006 är att använda Medlingsinstitutets konjunkturstatistik gällande löneutvecklingen månadsvis för arbetare och tjänstemän inom *privat sektor*. I skrivande stund är den redovisad till och med maj 2006. Det är visserligen några månader för tidigt för att dra säkra slutsatser om helåret 2006 men det kan i alla fall ge en viss vägledning.

Toppen 2001 och botten 2004

Konjunkturstatistiken för de senaste sex åren visar att löneökningstakten toppade med strax över fyra procent i slutet av år 2001 för både arbetare och tjänstemän. Därefter så minskade löneökningstakten stadigt de två följande åren. För arbetare rasade den ända ner till 2,5 procent år 2004. För tjänstemän bottnade dock löneökningstakten cirka ett år tidigare på strax över tre procent. Därefter har löneökningstakten legat mellan 3,3–3,5 procent för tjänstemän och runt 2,5 procent för arbetare (se diagram 7.1).

Arbetare närmar sig tre procent

Under andra halvan av år 2005 har dock löneökningstakten för arbetare närmast sig tre procent.

Prognos för löneökning år 2006–2007. Procent

	År 2006	År 2007
Samtliga	3,3	3,5
Privat sektor	3,3	3,6
Arbetare	3,1	3,5
Tjänstemän	3,6	3,6
Tillverkningsindustri	3,3	3,3
Byggnadsindustri	3,9	3,9
Privat tjänsteproduktion	3,3	3,7
Offentlig sektor	3,4	3,3

Tabell 7.1

Källa: LO-rapporten Ekonomiska utsikter – Våren 2006.

Löneökningstakt fram till maj 2006 för arbetare och tjänstemän inom privat sektor. Procent

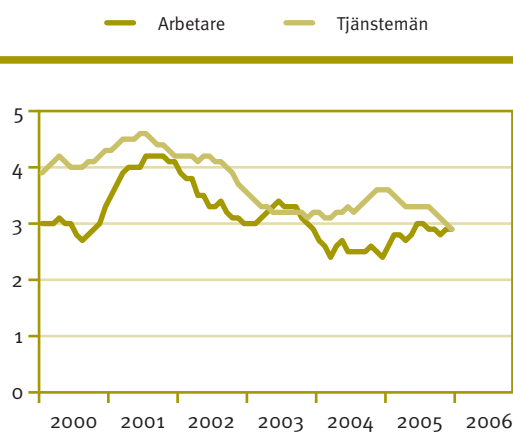

Diagram 7.1

Arbetarna närmar sig åter tre procent i löneökningstakt. Likaså tjänstemännen men statistiken för de senaste fem månaderna är preliminära och kommer att justeras uppåt.

Även tjänstemän tycks närma sig tre procent enligt den senaste statistiken. Det bör dock noteras att konjunkturstatistiken är *preliminär* framför allt de sista *fem månaderna*. Det innebär att löneökningstakten justeras upp varefter retroaktiva löneutbetalningar kommer med i statistiken. Det brukar röra sig om några tiondelars justering så

troligen kommer löneökningstakten för tjänstemän slutligen att hamna strax över tre procent även för första delen av år 2006.

Några större justeringar *neråt* brukar dock inte ske så löneökningstakten för *arbetare* tycks närma sig tjänstemännen och kan kanske hamna runt tre procent för helåret 2006.

Löneutveckling 20 år framåt

Hur stort blir lönegapet om 20 år om nuvarande löneutvecklingen får fortsätta och vad krävs för att minska lönegapet? Tre exempel på hur löneutvecklingen kan tänkas bli kommande 20 år visar att till synes små förändringar av löneutvecklingen ger helt olika resultat. Exempelen redovisas i diagram 8.1–8.3. I dessa redovisas den *faktiska* löneutvecklingen år 1995–2005 och *beräknade* prognosvärden för år 2006–2025.

Nuvarande takt fortsätter

De senaste tio åren har den årliga löneökningstakten varit 3,6 procent för arbetare och 4,2 procent för tjänstemän. Om denna takt får fortsätta även kommande 20 år så kommer lönegapet mellan arbetare och tjänstemän att öka från dagens 43 procent till över 60 procent år 2025. I kronor räknat innebär det att skillnaden mellan månadslönen för arbetare och tjänstemän ökar från dagens 8 300 kronor till hela 23 700 kronor (se diagram 8.1).

Omvänd takt

Om vi antar att arbetare och tjänstemän byter de senaste tio årens löneökningstakt med varandra så skulle lönerna alltså öka med drygt en halv procent *mer* för arbetare än för tjänstemän. Lönegapet skulle då minska till 28 procent år 2025. I kronor räknat skulle dock lönegapet fortsätta att öka och vara uppe i 12 200 kronor år 2025 (se diagram 8.2).

Nuvarande löneökningstakt fortsätter. Månadslön

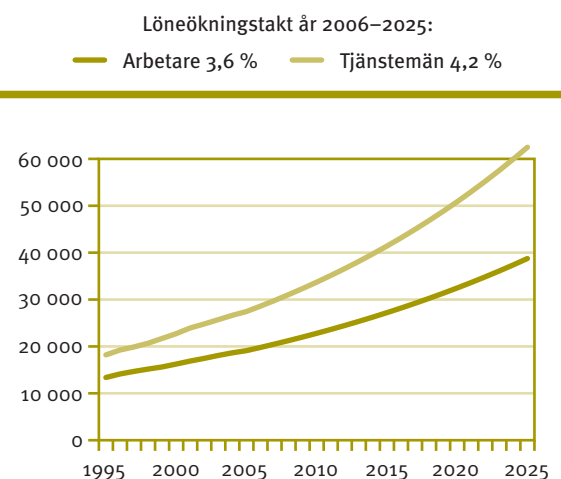

Diagram 8.1

Fortsätter nuvarande löneökningstakt så ökar lönegapet från 36 procent år 1995 till 61 procent år 2025.

Omvänd löneökningstakt. Månadslön

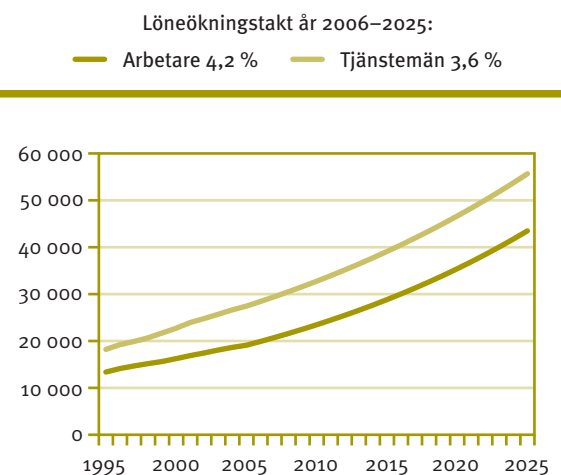

Diagram 8.2

Omvänd löneökningstakt minskar lönegapet i procent men inte i kronor.

Två procent mer till arbetare

För att lönegapet ska försvinna helt inom de närmaste 20 åren krävs att lönerna för arbetare ökar med *två procent mer* per år. Lönegapet skulle då vara helt borta om cirka 18 år (se diagram 8.3).

Dessa fem exempel på framtida löneutveckling är givetvis bara rent matematiska framskrivningar där den enda grunden för val av framtida löneökningstakt är den löneutveckling som faktiskt varit de senaste tio åren. Exempelen visar dock att det inte är någon helt orimlig fördelning av det framtida löneutrymmet som krävs för att minska lönegapet mellan arbetare och tjänstemän.

Två procent mer till arbetare. Månadslön

Löneökningstakt år 2006–2025:

Arbetare 4,0 % Tjänstemän 2,0 %

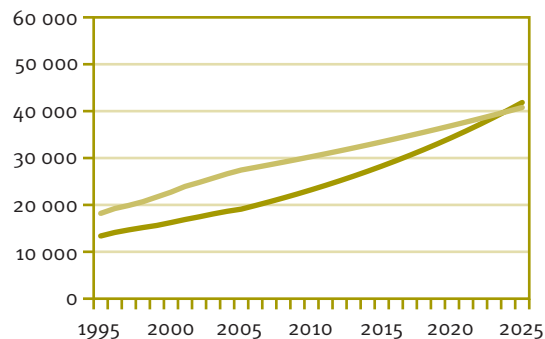

Diagram 8.2

Med två procent mer till arbetarna så försvinner lönegapet helt om 18 år.

Lönenivå år 2005 – 19 sektorer

En fördelning av löntagarna på 19 sektorer visar tydligt tjänstemännens lönemässiga försprång framför arbetarna. Inte inom någon sektor lyckas arbetare nå upp till de 23 700 kronor som är medellönen för samtliga anställda. Tjänstemännen däremot har inom de flesta sektorer betydligt högre löner än så (se diagram 9.1).

Arbetare i tre löneintervall

Det stora antalet sektorer i diagram 9.1 låter sig enklare överblickas om de betraktas i intervaller. Då framgår även en klar struktur vad gäller lönenivå för olika grupper av sektorer. Arbetare kan lämpligen delas in i tre löneintervall: 20 000 plus, 19 000 och under 19 000.

I intervallet 20 000 plus har tidigare enbart byggnadsarbetare funnits. År 2005 har dock arbetare inom ytterligare sju sektorer medellöner över 20 000 kronor. Fem av dessa är sektorer inom tillverkningsindustrin men även arbetare inom transport och kommunikation samt partihandel återfinns här. Klart högst lön bland arbetarna är det dock fortfarande inom byggnadsindustrin, 22 900 kronor, vilket är drygt 2 000 kronor mer än inom massa- och pappersindustrin som är den sektor inom tillverkningsindustrin som har högst medellön.

I intervallet 19 000 finns fyra sektorer som ännu inte lyckats nå 20 000 kronorsgränsen. Det är livsmedelsindustri, övrig tillverkningsindustri, stat och företagstjänster. Sektorn företagstjänster är dock en mycket heterogen sektor som består av bland annat bevakning, lokalvård, uthyrning och call center. Lönespridningen är stor men medellönen är ändå 19 000 kronor.

I intervallet under 19 000 finns låglönetagarna. Det är arbetare som jobbar inom vård, skola och omsorg samt detaljhandel och hotell och restaurang. Lägst medellön har arbetarna inom skola och hotell och restaurang, 16 900 kronor.

700 000 arbetare i låglönesektorer

Räknat i antal arbetare så är det flest antal som tillhör det lägsta löneintervallet, under 19 000. Cirka 700 000 arbetar inom dessa låglönesektorer varav 80 procent är kvinnor. I de sektorer som

tillhör det högste löneintervallet, 20 000 plus, arbetar knappt 600 000 personer. Av dessa är dock endast 12 procent kvinnor. I sektorerna i mellanintervallet, 19 000, arbetar drygt 200 000 personer och bland dessa är könsfördelningen jämnare då 35 procent är kvinnor.

Notera att de antal som här anges endast visar antalet i de sektorer vars medellön ligger inom vissa intervall. Det kan alltså mycket väl finnas en och annan byggnadsarbetare som har under 20 000 kronor i lön liksom det finns en och annan arbetare inom låglönesektorerna som har över 20 000 kronor i lön.

Tjänstemän i tre löneintervall

Även sektorerna med tjänstemän låter sig delas in i tre löneintervall: 30 000 plus, under 30 000 men över medellön och under medellön.

I det högsta intervallet, 30 000 plus, platsar tjänstemän i sju sektorer. Det är fyra industrisektorer samt, företagstjänster (bl.a. konsulter av olika slag), partihandel och kreditinstitut och försäkringsbolag. Lön i en klass för sig har dock tjänstemän inom kreditinstitut och försäkringsbolag. Dessa har haft klart högst medellön under hela den tioårsperiod som rapporten täcker och år 2005 var deras medellön hela 35 900 kronor, nästan 4 000 kronor mer än tvåan.

I intervallet under 30 000 men över medellön finns tio sektorer. Bland dessa har fyra industrisektorer medellöner strax under 30 000 kronor medan medellönen inom skola och hotell och restaurang är cirka 24 000 kronor, det vill säga strax över medellönen för samtliga.

I det lägsta löneintervallet, under medellön, finns bara två sektorer och det är kommunal äldre- och handikappomsorg och barnomsorg. Medellönen inom äldre- och handikappomsorg är 23 600 kronor, det vill säga strax under medellönen för samtliga medan medellönen för tjänstemän inom sektorn barnomsorg är betydligt lägre, 20 200 kronor. Det är till och med lägre än för arbetare inom fem sektorer.

Genomsnittlig månadslön år 2005 Arbetare och tjänstemän efter 19 sektor

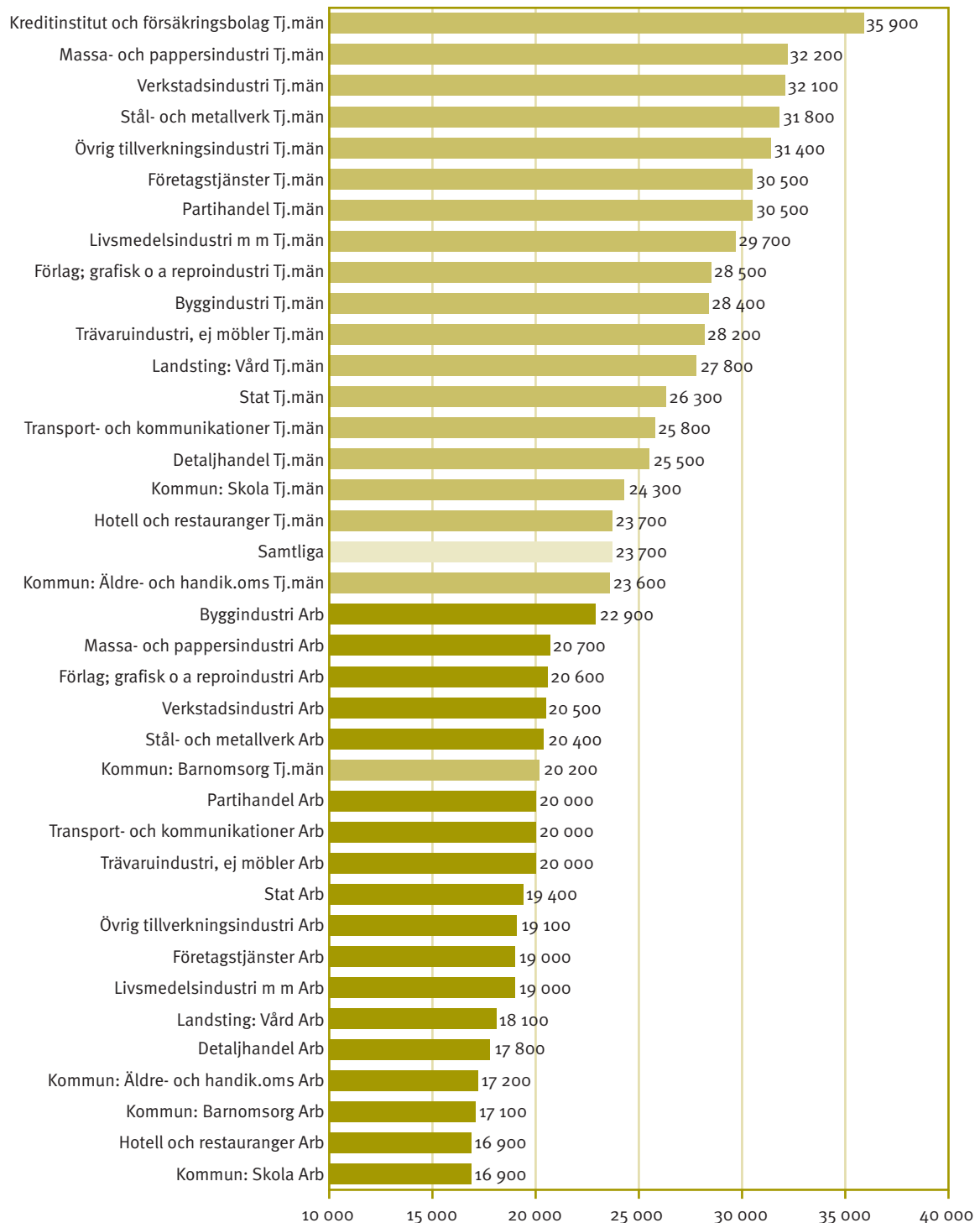

Diagram 9.1

Medellönen för tjänstemän är över 25 000 kronor inom de flesta sektorer, oftast betydligt mer, medan medellönen för arbetare ligger runt 20 000 kronor i de flesta sektorer, i några fall dock betydligt lägre.

Löneutveckling – 19 sektorer

Löneökningstalen i detta avsnitt bör tolkas med försiktighet då statistisk osäkerhet och mätfel i hög grad riskerar att påverka skattningar av löneutvecklingen enskilda år för små sektorer.

Löneutveckling år 2005

Flertalet sektorer mellan 2–4 procent

Löneutvecklingen inom de flesta sektorer ligger ganska nära det genomsnitt som gäller för samtliga anställda, det vill säga 2,8 procent. Inom 80 procent av alla sektorer ökade lönerna med mellan 2,0 och 4,0 procent. Här återfinns flera sektorer med såväl arbetare som tjänstemän både över och under 2,8 procent och något mönster vad gäller att tjänstemän skulle dominera övre delen av intervallet och arbetare undre delen är svårt att urskilja (se diagram 10.1).

Bara tjänstemän över 4 procent

Ett tydligt mönster syns dock vad gäller de sektorer vars löner ökat *mer* än fyra procent eller *mindre* än två procent.

Mer än fyra procent har lönerna ökat med i fyra sektorer och i alla fyra gäller det enbart tjänstemän. Mest av alla har lönerna ökat för tjänstemän inom *kreditinstitut och försäkringsbolag*. Medellönen för dessa har ökat med hela sju procent.

Mindre än två procent har lönerna ökat med inom fem sektorer. Av dessa gäller fyra sektorer arbetare och en sektor gäller tjänstemän. Den allra minst löneökning gäller dock sektorn med tjänstemän. Det är tjänstemän inom *transport och kommunikation* vars löner ökat med endast 1,2 procent.

Mönstret är dock tydligt vad gäller att de *största* löneökningarna år 2005 tillfallit sektorer med tjänstemän medan de *lägsta* löneökningarna i de flesta fall gäller arbetare.

Löneutveckling år 1995–2005

Totalt för de tio senaste åren så blir tjänstemännens dominans i löneutvecklingen mer tydlig och lönerna har ökat betydligt mer för tjänstemän än för arbetare inom nästan alla sektorer. Enda undantaget är sektorn *hotell och restaurang* där löner-

na ökat lite mer för arbetarna. Bland resterande sektorer har dock lönerna för tjänstemän ökat betydligt mer än för arbetare, i flertalet sektorer runt 10 procentenheter mer.

Överlägset mest har lönerna ökat för tjänstemän inom *kreditinstitut och försäkringsbolag*. För dessa har lönerna rusat upp med 75 procent. Inom övriga sektorer har lönerna för tjänstemän ökat med runt 50 procent.

Bland *arbetarna* har inte lönerna ökat mer inom någon sektor än genomsnittet för samtliga anställda. Närmast kommer arbetarna inom sektorn *partihandel* med 47 procent och *transport och kommunikation* med 46 procent. Inom övriga sektorer har lönerna för arbetare dock ökat med runt 40 procent (se diagram 10.2).

Osäkerhet i den beräknade löneutvecklingen

Löneutvecklingen för ett enskilt år och sektor kan vara svår att skatta då den lätt påverkas av till exempel avtalsperiodens förläggning och avtalskonstruktioner som till exempel när under en avtalsperiod nya löner ska börja betalas ut.

Till detta kommer den vanliga statistiska osäkerheten i form av bortfall och urvalsfel. De löneökningstal som redovisas här gällande år 2005 bör därför inte tolkas som exakta skattningar utan främst som mittpunkten på intervall där det "sanna" värdet med stor sannolikhet ligger inom ett intervall av cirka en procentenhet över och en procentenhet under den angivna mittpunkten.

Mer om avtal och avtalsperioder för olika avtalsområden finns att läsa i Medlingsinstitutets årsrapport – Avtalsrörelsen och lönebildningen 2005.

Löneökning år 2005. Procent Arbetare och tjänstemän efter 19 sektor

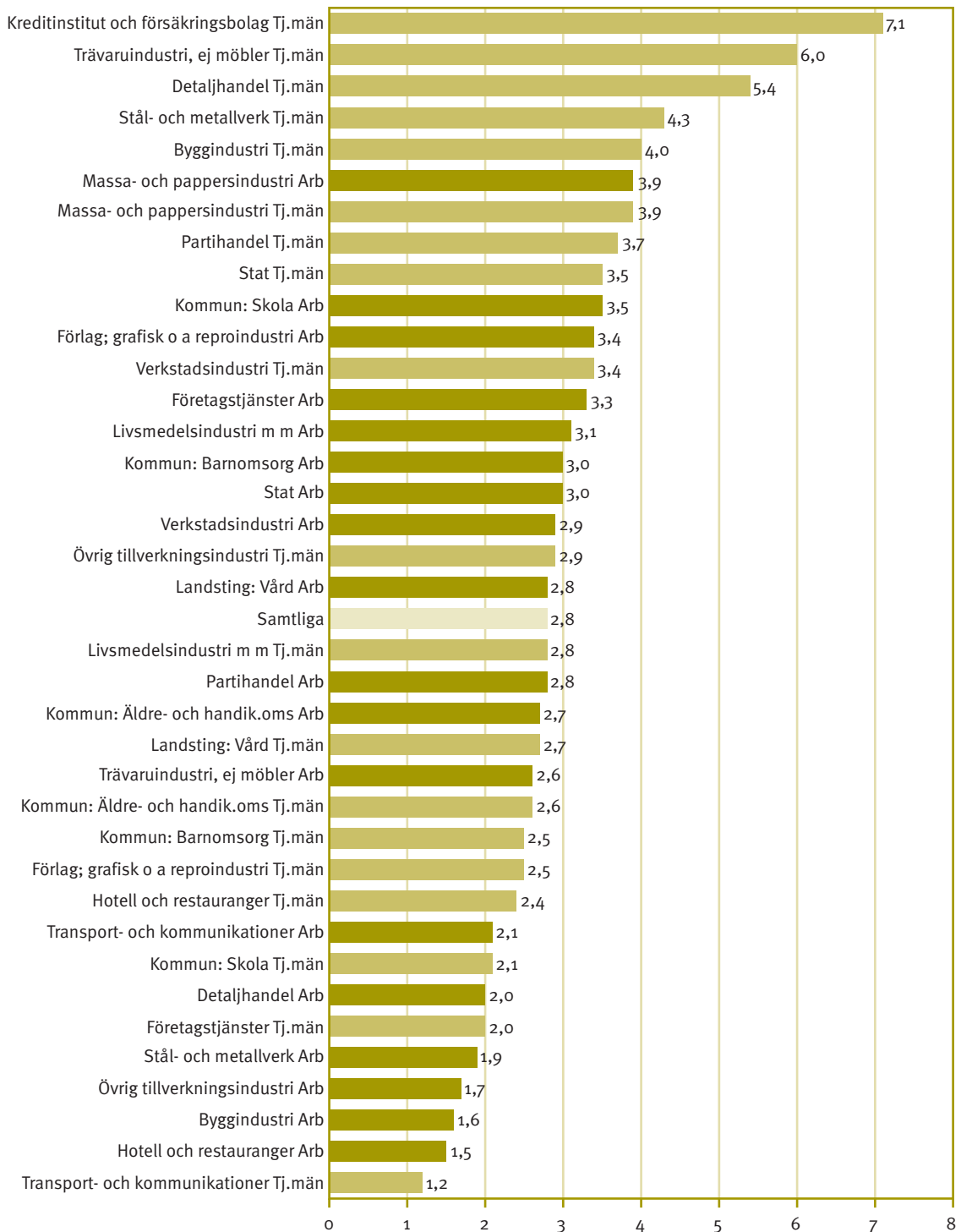

Diagram 10.1

Löneutveckling inom de flesta sektorer ligger mellan 2–4 procent både för arbetare och tjänstemän. Mer än 4 procent har dock bara tjänstemän inom fyra sektorer fått medan de som fått mindre än 2 procent är arbetare inom fyra sektorer och tjänstemän inom en sektor.

Löneökning år 1995–2005. Procent Arbetare och tjänstemän. 19 sektorer

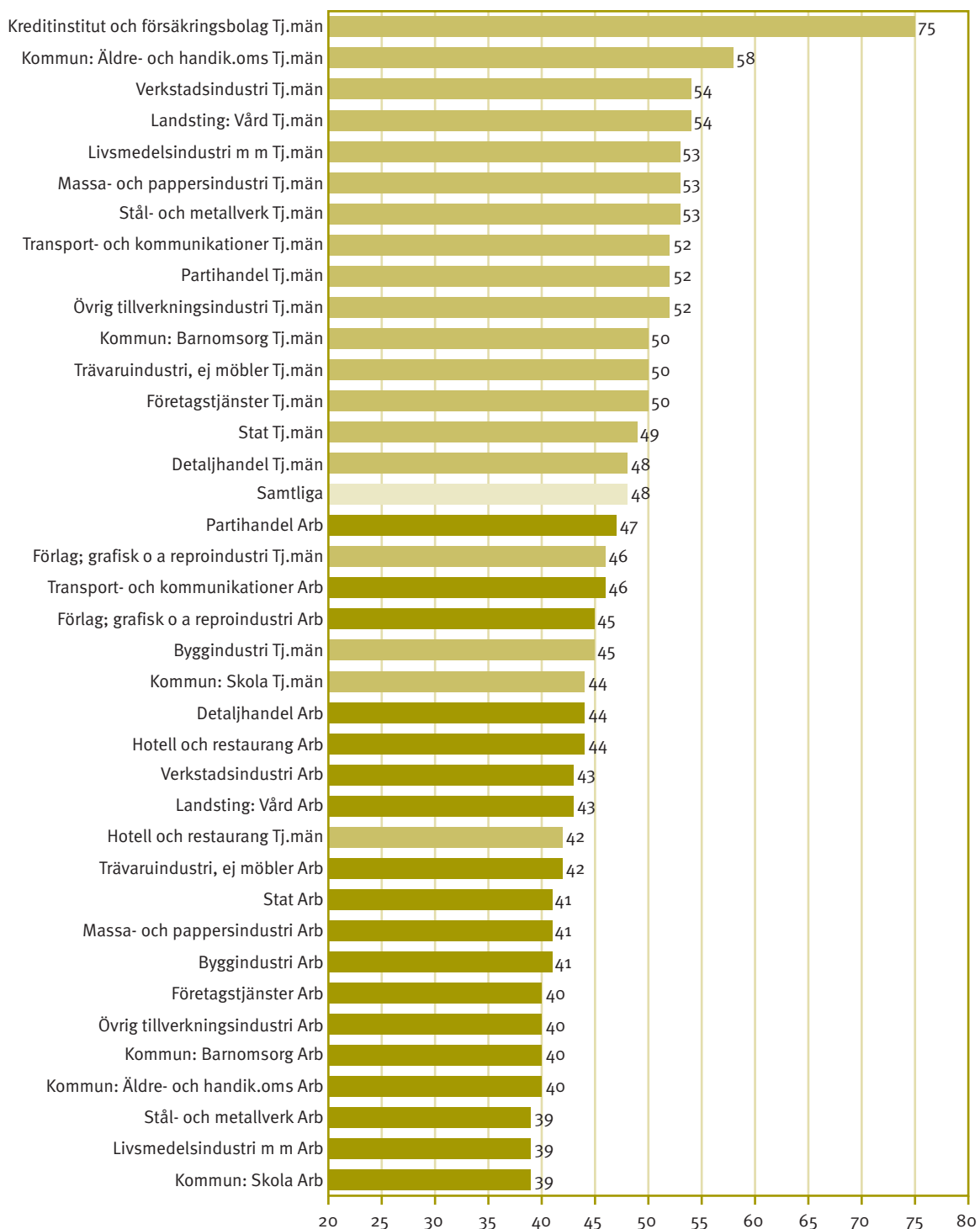

Diagram 10.2

Lönerna för tjänstemän har inom de flesta sektorer ökat med över 50 procent. För arbetare har lönerna ökat med cirka 40 procent i de flesta sektorer.

Lön efter ålder

Lönen är lägst för 20-åringar men stiger därefter stadigt upp till 30–40-års åldern då lönen planar ut fram till pensioneringen. Denna löneutveckling upp genom åldrarna gäller för såväl arbetare som tjänstemän liksom för kvinnor och män. Skillnaden är dock mycket stor vad gäller den nivå lönen planar ut på.

Arbetare från 15 000–19 000 på 10 år

För arbetare är medellönen lite drygt 15 000 kronor för 20-åringar. Därefter ökar lönen med cirka 250 kronor för varje år äldre arbetaren är. Denna löneökning pågår dock bara en liten bit in i 30-årsålder då lönen planar ut runt 19 000 kronor. Därefter är medellönen på samma nivå för alla åldersgrupper upp till 60-årsåldern då medellönen minskar något.

Arbetarkvinnor 3 000 lägre genom hela yrkeslivet

Det är dock genomgående stor skillnad i lönenivå mellan kvinnor och män i *alla* åldrar. I stort sett genom hela yrkeslivet så har kvinnor mellan 2 500–3 000 kronor *lägre* lön än män i *samma* ålder. Enda undantaget är i den första och sista åldersgruppen, 20 och 64 år, där kvinnor ”bara” har 900 kronor lägre lön. Könnssegregeringen tycks alltså börja gälla direkt från första dagen på första jobbet och sen ända fram till pensionsavtäckningen.

Tjänstemän från 16 000 till 30 000 på 20 år

För tjänstemän ökar lönen betydligt mer med ökande ålder och dessutom längre upp i åren. För tjänstemän i åldern 20 år är medellönen visserligen bara 16 200 kronor men därefter så ökar lönen med mellan 600–1 000 kronor för varje åldersgrupp. Även lönerna för tjänstemän planar dock ut så småningom men inte förrän en bit in i 40-årsåldern och då strax under 30 000 kronor.

10 000 kronor lägre lön för kvinnliga tjänstemän

I takt med att lönerna stiger med stigande ålder bland tjänstemän så ökar skillnaden i lön mellan kvinnor och män. Redan i åldern 20–25 så är medellönen cirka 2 000 kronor lägre för kvin-

nor. Därefter blir dock löneskillnaden betydligt större upp i åldrarna och skillnaden kulminerar i åldersgrupperna strax över 40 år där medellönen för kvinnor är cirka 10 000 lägre än för män i samma ålder. Det innebär att lönen för kvinnor planar vid 25 000 kronor men för män strax under 35 000 kronor.

Månadslön efter ålder (1-års klasser) och kön år 2004 Arbetare

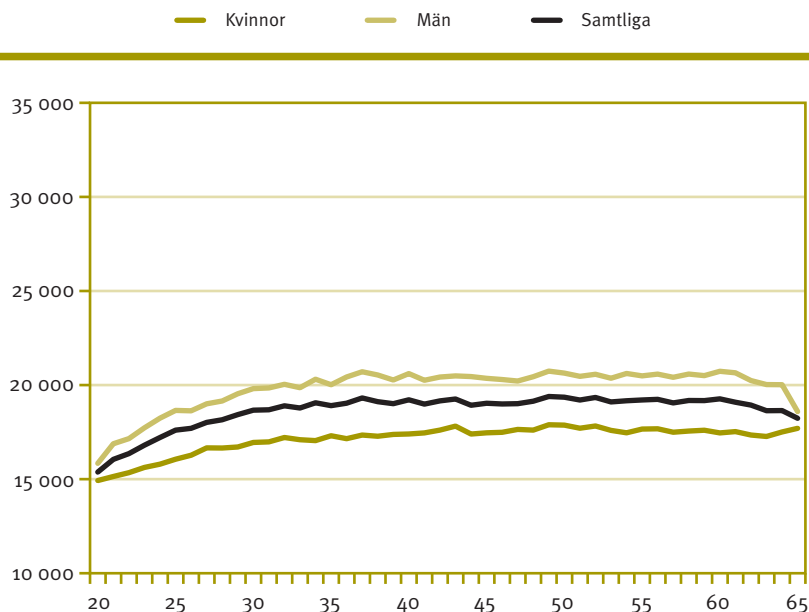

Diagram 11.1

För arbetare ökar lönen med åldern endast upp till 30-årsåldern där den planar ut. För män planar den ut runt 20 000 kronor medan för kvinnor redan runt 17 000 kronor.

Månadslön efter ålder (1-års klasser) och kön år 2004 Tjänstemän

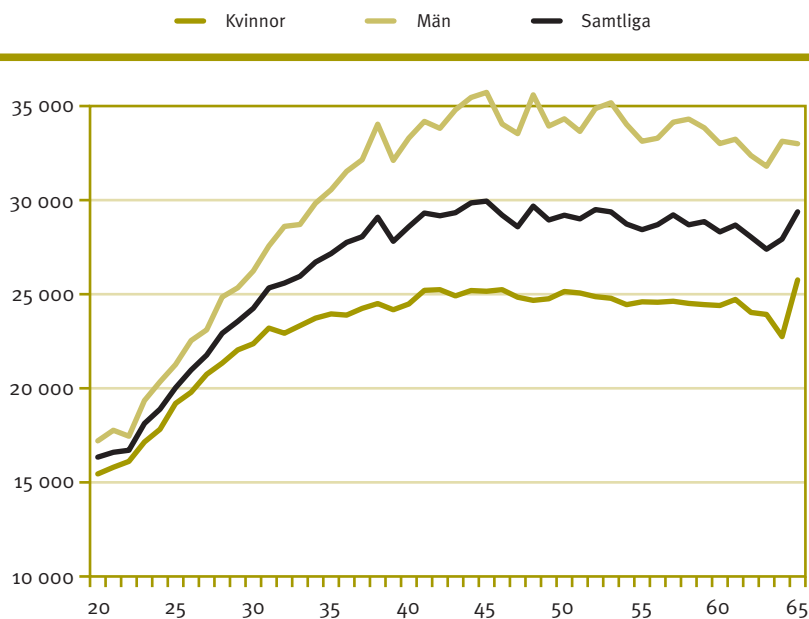

Diagram 11.2

För tjänstemän ökar lönen kraftigt med stigande ålder ända upp i 40-årsåldern. Det är dock stor skillnad mellan kvinnor och män då lönen för män planar ut strax under 35 000 kronor men för kvinnor redan vid 25 000 kronor.

Chefer, högutbildade, lågutbildade och arbetare

Avslutningsvis så redovisas här ytterligare en variant på uppdelning av de anställda. Denna gång en grov indelning efter yrke med tjänstemän uppdelade i tre yrkesgrupper – *chefer, högutbildade tjänstemän och lågutbildade tjänstemän* – samt *arbetare*. Denna indelning kan även ses som en grov indelning av de anställda utifrån vilken facklig organisation som de tillhör då högutbildade tjänstemän i huvudsak organiseras av *Saco-förbunden*, lågutbildade av *TCO-förbunden* och arbetarna givetvis av *LO-förbunden*. Chefer har ingen egen givna facklig organisation men troligen organiseras de flesta av något Saco-förbund.

Chefer i topp med 36 300 kronor

Absolut högst lön har inte helt oväntat *chefer*. Medellönen för dessa är 36 300 kronor. Det är drygt 6 000 kronor mer än för *högutbildade tjänstemän* vars medellön är 30 000 kronor. Ytterligare 4 500 lägre är medellönen för *lågutbildade tjänstemän*, 25 500 kronor. Det är dock betydligt mer än de 19 100 kronor som gäller för *arbetare* (se diagram 12.1).

Privat och offentlig sektor

Lönerna är klart högre inom privat sektor än inom offentlig sektor för alla fyra yrkesgrupper. Något överraskande är dock att skillnaden är *minst* bland *chefer*. Medellönen är visserligen högst av alla för *chefer inom privat sektor*, 38 700 kronor, men *chefer inom offentlig sektor* ligger inte långt efter med 34 400 kronor. Skillnaden mellan dessa är endast 12 procent vilket till och med är mindre än för *arbetare* där lönerna är 14 procent högre inom privat sektor (se diagram 12.2).

Stor löneskillnad bland högutbildade

Störst löneskillnad mellan privat och offentlig sektor är det bland *högutbildade tjänstemän*. För dessa är medellönen 34 400 kronor inom privat sektor och 26 800 kronor inom offentlig. En skillnad på hela 27 procent. En stor del av denna löneskillnad förklaras av att lönerna för *lärare*, främst *grundskollärare*, är betydligt lägre än för de flesta andra yrken som ingår i gruppen högutbildade

tjänstemän. Medellönen för grundskolelärare är 23 100 kronor.

... liksom bland lågutbildade

Även bland *lågutbildade tjänstemän* är lönerna betydligt högre inom privat sektor. Inom privat sektor är medellönen 25 900 kronor och inom offentlig sektor 21 200 kronor. En skillnad på 22 procent. Främst är det *förskolelärare* som drar ner medelvärdet inom offentlig sektor då medellönen för denna relativt stora yrkesgrupp endast är 20 600 kronor.

Fyra yrkesgrupper

Chefer Ledningsarbete i företag eller myndigheter.

Till exempel drift- och verksamhetschef, inköpschef eller ekonomichef. Observera att följande yrken inte ingår: Verkställande direktörer, verksamhetschefer och högre ämbetsmän.

Högutbildade tjänstemän Yrken som behöver teoretisk specialkompetens motsvarande en längre högskoleutbildning (minst tre år). Organiserats främst av Saco-förbund

Till exempel civilingenjör, företagsekonom, jurist, läkare, barnmorska, lärare,

Lågutbildade tjänstemän Yrken som kräver kortare högskoleutbildning, kontors-, service-, omsorgs- och försäljningsarbete. Organiserats främst av TCO-förbund.

Till exempel Tekniker, sjuksköterska, förskollärare, banktjänsteman, säljare, sekreterare, kock.

Arbetare Yrken som organiseras av något LO-förbund.

Genomsnittlig månadslön år 2005 Arbetare och tjänstemän efter yrke

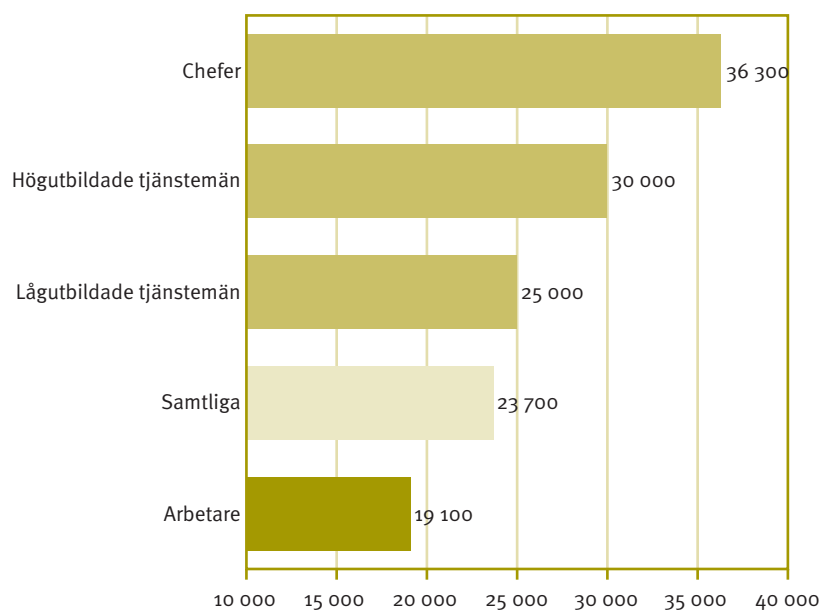

Diagram 12.1

Lönespridningen är stor bland tjänstemän. Klart högst lön har chefer, 36 300 kronor, medan lågutbildade tjänstemän har 25 000 kronor i medellön. Det är dock betydligt mer än medellönen för arbetare.

Genomsnittlig månadslön år 2005 Arbetare och tjänstemän efter yrke och sektor

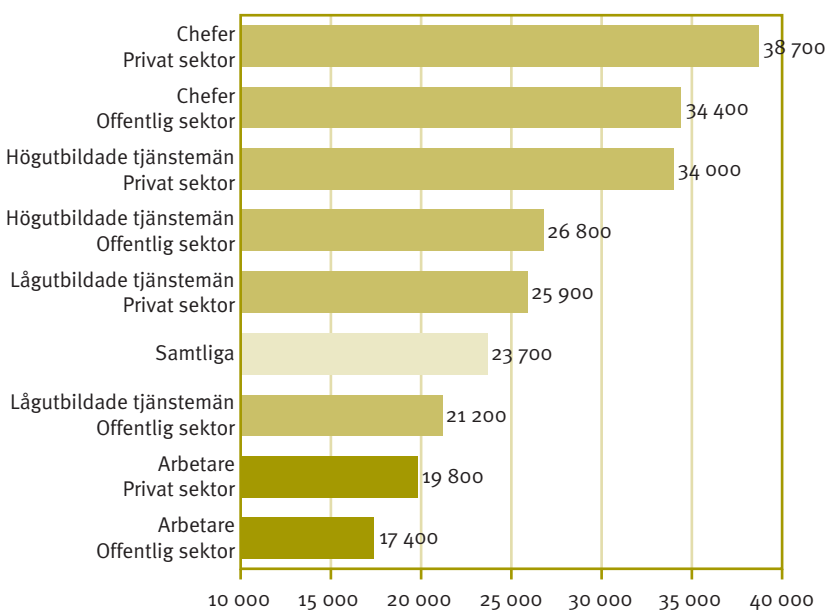

Diagram 12.2

Chefer inom privat sektor har högst lön av alla, 38 700 kronor, medan arbetare inom offentlig sektor ligger lägst med 17 400 kronor.

Bilaga 1. Strukturrensning

Skillnader i lön mellan två tidpunkter kan bero på olika orsaker. I denna rapport är det den löneutveckling som beror på *centrala och lokala löneförhandlingar* som är av intresse. Förändringen av den genomsnittliga lönen påverkas dock även av så kallade *strukturella förändringar*. Med detta avses att antalet anställda inom olika yrken eller näringsgrenar förändras år från år vilket kan påverka den genomsnittliga lönenivån när den beräknas för flera yrken eller näringsgrenar. Strukturella förändringar bör därför rensas bort när lönenivåer för olika tidpunkter jämförs. Metoden för detta kallas *strukturrensning* och innebär att samma sysselsättningsvikter används alla år som jämförs. Det vill säga att antalet anställda fördelat

efter kön, yrke och näringsgren enligt år 2005 har vägts in även för åren 1995–2004.

Nedan följer ett exempel på hur löneökning inom tandvården beräknas med och utan strukturrensning.

Strukturrensning innebär helt enkelt att *antalet* tandläkare och tandsköterskor år 2 används även år 1 för beräkning av den genomsnittliga lönen för samtliga. Detta medför att löneökningen för samtliga mellan år 1 och 2 blir klart högre och mer rättvisande *med* strukturrensning än utan eftersom förändringen av antalet anställda då ”rensans” bort och därmed inte påverkar den beräknade löneökningen.

Ej strukturrensat

Yrke	År 1		År 2		Löneökning	Kommentar
	Antal	Lön	Antal	Lön	Procent	
Tandsköterskor	6 500	12 700	7 000	17 400	37	Utan strukturrensning ökade lönerna i genomsnitt med 35 procent.
Tandläkare	4 000	22 700	3 000	33 600	48	
Samtliga	11 000	16 500*	10 000	22 260	35	

Observera att detta är *mindre* än vad lönerna ökade för tandsköterskor och tandläkare var för sig.

$$* ((6\,500 * 12\,700) + (4\,000 * 22\,700)) / (6\,500 + 4\,000) = 16\,500 \text{ kr}$$

Strukturrensat för antal anställda

Yrke	År 1		År 2		Löneökning	Kommentar
	Antal	Lön	Antal	Lön	Procent	
Tandsköterskor	7 000	12 700	7 000	17 400	37	Med strukturrensning av antalet anställda så blir löneökningen 42 procent vilket är ungefär mitt i mellan de 37 respektive 48 procent som lönerna ökat för tandsköterskor respektive tandläkare.
Tandläkare	3 000	22 700	3 000	33 600	48	
Samtliga	10 000	15 700**	10 000	22 260	42	

$$** ((7\,000 * 12\,700) + (3\,000 * 22\,700)) / (7\,000 + 3\,000) = 15\,700 \text{ kr}$$

Standardvägning

Nedan följer ett exempel på hur en standardvägning beräknas för en grupp bestående av sjuksköterskor och läkare.

Ej standardvägt

		Antal	Lön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Kommentar
Sjuksköterskor	Kvinnor	56 574	21 231	99	<i>Utan standardvägning</i> motsvarar kvinnornas lön i genomsnitt 64 procent av männens lön (23 701 / 37 323). Observera att detta är betydligt lägre än vad som gäller för sjuksköterskor och läkare var för sig.
	Män	5 476	21 412		
Läkare	Kvinnor	8 469	40 200	91	
	Män	12 312	44 400		
Samtliga	Kvinnor	65 043	23 701	64	
	Män	17 788	37 323		

Standardvägt enligt standardpopulationsmetoden

		Antal	Lön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Kommentar
Sjuksköterskor	Kvinnor	31 025 *	21 231	99	<i>Med standardvägning</i> motsvarar kvinnornas lön i genomsnitt 96 procent av männens lön. Det är cirka mitt i mellan vad som gäller för sjuksköterskor och läkare var för sig.
	Män	31 025 *	21 412		
Läkare	Kvinnor	10 391 **	40 200	91	
	Män	10 391 **	44 400		
Samtliga	Kvinnor	41 416 ***	25 990	96	
	Män	41 416 ***	27 179		

* $(56\,574 + 5\,476) / 2 = 31\,025$

** $(8\,469 + 12\,312) / 2 = 10\,391$

*** $31\,025 + 10\,391 = 41\,416$

Exemplet visar att när flera yrkesgrupper summeras så kan detta ge en missvisande löneskillnad mellan olika delgrupper, i detta fall kvinnor och män. Ett standardvägt resultat kan då visa hur *antalet* kvinnor och män inom respektive yrke påverkar lönen för samtliga.

Som *vägningstal*, standardpopulation, har i detta exempel använts (*antal kvinnor + antal män*) / 2, vilket alltså ger lika många kvinnor och män inom respektive yrke.

Notera att förutom standardvägning efter yrke så kan man standardväga efter ytterligare faktorer, till exempel ålder, utbildning eller yrkeserfarenhet, om det finns uppgifter för dessa variabler.

Statistikens tillförlitlighet

De löner och löneökningar som redovisas i rapporten är *skattningar* av de "sanna" värdena. En skillnad mellan en skattning och det sanna värdet beror på olika osäkerhetskällor.

Bortfall, urvalsfel och mätfel är de vanligaste osäkerhetskällorna. Storleken på dessa kan dock beräknas. Beräkningarna visar att osäkerheten för en skattad *lönenivå* oftast är liten, bara 100–200 kronor upp eller ner. Osäkerheten för en skattad *löneökning* är större. För de löneökningstal som redovisas här är osäkerheten beräknad till *en procentenhet upp eller ner*. Det vill säga att en skattad löneökning bör tolkas som att den sanna löneökningen är lika med den *skattade löneökningen plus/minus en procentenhet*.

Exempel:

Skattad löneökning år 2005 för arbetare inom verkstadsindustrin: 2,7 procent. Felmarginal: ± 1 procentenhet.

Sann löneökning ligger sannolikt inom intervallet 2,7 ± 1 procent. Det vill säga mellan 1,7–3,7 procent.

För *stat, kommun och landsting* är den statistiska osäkerheten mindre än inom privat sektor. Detta beroende på att lönestatistiken för de offentliga sektorerna bygger på *totalundersökningar* av samtliga anställda inom respektive sektor. Något

urvalsfel förekommer därmed inte. Bortfall och olika typer av mätfel kan dock förekomma men dessa går inte att beräkna lika enkelt som urvalsfel.

För *privat sektor* används dock en *urvalsundersökning* vilket innebär att lönerna inom ett urval av företag undersöks och utifrån dessa skattas lönerna för samtliga anställda inom den privata sektorn.

En annan typ av osäkerhetskälla är *företag som byter näringsgren eller sektor*. Detta kan påverka lönenivån i både den näringsgren företaget lämnat såväl som i den som företaget kommer till. Exempel på detta är när Ericsson säljer ut delar av sin IT-verksamhet. Så länge verksamheten finns kvar hos Ericsson så tillhör den SNI 32 Teleproduktindustrin men när den säljs ut och blir ett fristående företag så tillhör det SNI 72 Datakonsulter.

Oregelbunden lönerrevision är också en osäkerhetskälla. Den innebär att löneförhandlingar och därpå följande lönerrevisioner inte alltid sker vid samma tidpunkt varje år. Däremot är lönestrukturstatistiken mycket regelbunden. Detta är ofta förklaringen till ovanligt små eller stora löneökningar mellan två närliggande år inom enskilda sektorer. Över en längre tidsperiod är detta dock ett mindre problem.

Månadslön (grundlön) och löneutveckling år 2005

Bilaga 2a. Arbetare

Sektor		Arbetare		Löneutveckling, Procent				
		Antal	Månadslön	2005	2000–2005		1995–2005	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
Samtliga sektorer	Män	859 000	20 200	2,3	17	3,2	43	3,6
	Kvinnor	715 100	17 500	2,8	19	3,5	43	3,6
	Totalt	1 574 200	19 100	2,5	18	3,3	43	3,6
Privat sektor	Män	776 200	20 500	2,2	17	3,1	43	3,6
	Kvinnor	336 200	17 800	2,6	18	3,3	46	3,8
	Totalt	1 112 400	19 800	2,3	17	3,2	44	3,7
D Tillverkningsindustri	Män	298 700	20 400	2,7	16	3,1	42	3,6
	Kvinnor	77 900	18 600	2,5	17	3,1	41	3,5
	Totalt	376 600	20 000	2,7	16	3,1	42	3,6
28–35 Verkstadsindustri	Män	145 700	20 700	2,8	17	3,2	43	3,6
	Kvinnor	28 900	19 200	3,4	17	3,2	42	3,6
	Totalt	174 500	20 500	2,9	17	3,2	43	3,7
15+16 Livsmedels-, dryckes- och tobaksindustri	Män	25 500	19 600	3,6	15	2,8	40	3,4
	Kvinnor	12 800	17 600	1,9	18	3,4	38	3,3
	Totalt	38 200	19 000	3,1	16	3,0	39	3,4
20 Trävaruindustri, ej möbler	Män	22 500	20 000	2,6	19	3,6	42	3,6
	Kvinnor	3 100	19 000	3,2	20	3,8	44	3,7
	Totalt	25 600	20 000	2,6	19	3,6	42	3,6
21 Massa- och pappersindustri	Män	21 100	21 000	3,8	18	3,3	41	3,5
	Kvinnor	3 800	19 200	3,9	18	3,3	39	3,4
	Totalt	24 900	20 700	3,9	18	3,3	41	3,5
22 Förlag; grafisk o a reproindustri	Män	10 200	21 100	3,2	19	3,5	43	3,7
	Kvinnor	3 600	19 300	3,3	18	3,4	49	4,1
	Totalt	13 800	20 600	3,4	19	3,5	45	3,8
27 Stål- och metallverk	Män	21 000	20 500	1,9*	12	2,3	39	3,4
	Kvinnor	2 500	19 600	1,3*	13	2,6	40	3,4
	Totalt	23 500	20 400	1,9*	12	2,3	39	3,4
Övrig tillverkningsindustri 23+24+25+26+36+37	Män	49 600	19 500	1,8	13	2,5	40	3,4
	Kvinnor	20 700	18 000	1,4	14	2,7	39	3,3
	Totalt	70 500	19 100	1,7	13	2,5	40	3,4
F Byggindustri	Män	130 700	22 900	1,6*	16	3,0	41	3,5
	Kvinnor	3 300	18 600	..	15	2,9	39	3,3
	Totalt	133 900	22 900	1,6*	16	3,0	41	3,5
G Parti- och detaljhandel; reparation	Män	118 800	19 600	2,3	18	3,4	45	3,8
	Kvinnor	117 700	17 500	2,5	20	3,7	45	3,8
	Totalt	236 400	18 700	2,4	19	3,5	45	3,8
51 Partihandel	Män	38 700	20 300	2,8*	18	3,4	47	3,9
	Kvinnor	10 700	18 600	2,9*	17	3,1	50	4,1
	Totalt	49 400	20 000	2,8*	18	3,4	47	4,0
52 Detaljhandel	Män	48 300	18 600	1,9	18	3,3	42	3,5
	Kvinnor	100 300	17 300	2,1	20	3,8	44	3,7
	Totalt	148 600	17 800	2,0	20	3,7	44	3,7
H Hotell och restaurang	Män	27 900	17 300	2,3	16	3,1	42	3,6
	Kvinnor	49 100	16 600	1,1*	17	3,2	45	3,8
	Totalt	77 000	16 900	1,5*	17	3,2	44	3,7
I Transport- och kommunikationer	Män	79 800	20 100	2,1	17	3,2	46	3,9
	Kvinnor	9 700	19 100	2,7	18	3,4	46	3,8
	Totalt	89 500	20 000	2,1	17	3,2	46	3,8

Sektor		Arbetare		Löneutveckling. Procent					
		Antal	Månadslön	2005	2000–2005		1995–2005		
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt	
J Kreditinstitut och försäkringsbolag	Män	
	Kvinnor	
	Totalt	
K Företagstjänster m m (t ex bevakning o städning)	Män	65 400	19 700	1,8*	18	3,3	39	3,3	
	Kvinnor	36 100	17 400	6,0*	16	3,1	39	3,4	
	Totalt	101 500	19 000	3,3*	18	3,4	40	3,4	
M Utbildning	Män	1 200	18 700	
	Kvinnor	3 400	17 900	
	Totalt	4 600	18 100	
N Hälso- och sjukvård	Män	4 300	18 400	
	Kvinnor	14 100	18 300	
	Totalt	18 400	18 300	
O Andra samhällliga och personliga tjänster	Män	23 400	19 000	..	14	2,6	36	3,1	
	Kvinnor	19 600	18 100	..	16	3,0	46	3,9	
	Totalt	43 100	18 600	..	15	2,8	41	3,5	
Privat tjänsteproduktion (G+H+I+J+K+M+N+O)	Män	320 800	19 500	1,9	17	3,2	43	3,7	
	Kvinnor	249 700	17 500	2,6	18	3,4	46	3,9	
	Totalt	570 500	18 700	2,2	18	3,3	45	3,8	
Offentlig sektor	Män	82 800	18 000	2,9	19	3,5	43	3,6	
	Kvinnor	378 900	17 200	3,0	19	3,6	40	3,4	
	Totalt	461 800	17 400	2,9	19	3,6	40	3,4	
Statlig sektor	Män	12 400	20 100	3,0	16*	3,0	42	3,5	
	Kvinnor	5 700	18 000	2,7	15*	2,9	40	3,4	
	Totalt	18 100	19 400	3,0	16*	3,0	41	3,5	
Kommunal sektor	Män	59 500	17 700	2,9	20	3,7	43	3,7	
	Kvinnor	325 800	17 100	3,0	19	3,6	40	3,4	
	Totalt	385 300	17 200	2,9	20	3,6	40	3,4	
Äldre- och handikappomsorg	Män	27 000	16 700	2,7	20	3,7	43	3,6	
	Kvinnor	215 700	17 200	3,0	19	3,6	40	3,4	
	Totalt	242 700	17 200	2,7	20	3,6	40	3,4	
Skola	Män	4 100	17 800	3,3	19	3,6	40	3,4	
	Kvinnor	15 200	16 700	3,5	19	3,6	38	3,3	
	Totalt	19 300	16 900	3,5	19	3,5	39	3,3	
Barnomsorg	Män	7 600	16 600	3,1	21	3,9	43	3,7	
	Kvinnor	65 900	17 100	3,0	20	3,6	39	3,4	
	Totalt	73 500	17 100	3,0	20	3,8	40	3,4	
Landstingskommunal sektor	Män	11 000	17 900	3,0	19	3,5	41	3,5	
	Kvinnor	47 400	18 000	3,0	20	3,7	42	3,6	
	Totalt	58 300	17 900	2,9	20	3,6	42	3,6	
Vård	Män	7 600	18 000	3,1	19	3,6	43	3,6	
	Kvinnor	38 300	18 100	2,9	20	3,7	43	3,7	
	Totalt	45 900	18 100	2,8	20	3,7	43	3,6	

.. Uppgift ej tillgänglig eller för osäker för att redovisas

* Osäker skattning på grund, bortfall, mätfel, rotation i urvalet eller försenad lönerrevision

Månadslön (grundlön) och löneutveckling år 2005

Bilaga 2b. Tjänstemän

Sektor		Tjänstemän		Löneutveckling, Procent				
		Antal	Månadslön	2005	2000–2005		1995–2005	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
Samtliga sektorer	Män	913 800	31 200	2,8	20	3,7	49	4,1
	Kvinnor	1 024 300	24 100	3,1	22	4,0	53	4,3
	Totalt	1 938 300	27 400	3,0	21	3,8	51	4,2
Privat sektor	Män	707 800	32 200	2,7	20	3,7	49	4,1
	Kvinnor	544 300	24 700	3,4	22	4,1	55	4,4
	Totalt	1 252 300	28 900	3,1	21	3,9	52	4,3
D Tillverkningsindustri	Män	170 400	33 500	3,0	21	3,8	51	4,2
	Kvinnor	79 100	26 600	3,5	24	4,4	61	4,9
	Totalt	249 600	31 400	3,3	21	3,9	54	4,4
28–35 Verkstadsindustri	Män	104 100	33 700	2,8	21	3,8	53	4,3
	Kvinnor	33 600	27 100	3,8	26	4,7	65	5,1
	Totalt	137 700	32 100	3,4	22	4,0	56	4,5
15+16 Livsmedels-, dryckes- och tobaksindustri	Män	10 300	32 400	2,8	18	3,4	48	4,0
	Kvinnor	6 200	25 300	2,4	24	4,4	61	4,9
	Totalt	16 500	29 700	2,8	21	3,8	53	4,4
20 Trävaruindustri, ej möbler	Män	5 000	30 100	4,5	21	3,9	46	3,8
	Kvinnor	1 900	22 900	5,5	24	4,4	57	4,6
	Totalt	6 900	28 200	6,0	23	4,2	50	4,1
21 Massa- och pappersindustri	Män	7 400	35 300	4,1	23	4,2	51	4,2
	Kvinnor	3 900	26 300	4,4	25	4,6	65	5,1
	Totalt	11 300	32 200	3,9	23	4,2	53	4,4
22 Förlag; grafisk o a reproindustri	Män	10 700	30 700	3,4	21	3,9	44	3,7
	Kvinnor	9 900	26 100	3,2	22	4,1	53	4,3
	Totalt	20 600	28 500	2,5	21	3,9	46	3,9
27 Stål- och metallverk	Män	6 400	34 200	3,6	23	4,3	52	4,3
	Kvinnor	2 400	25 800	5,3	24	4,4	61	4,9
	Totalt	8 800	31 800	4,3	22	4,1	53	4,3
Övrig tillverkningsindustri 23+24+25+26+36+37	Män	24 900	34 600	2,8	20	3,8	51	4,2
	Kvinnor	19 800	27 300	3,0	21	3,8	59	4,7
	Totalt	44 800	31 400	2,9	19	3,6	52	4,3
F Byggindustri	Män	35 100	29 900	3,1	23	4,2	39	3,3
	Kvinnor	11 400	23 800	2,4	29	5,3	61	4,9
	Totalt	46 500	28 400	4,0	24	4,4	45	3,8
G Parti- och detaljhandel; reparation	Män	118 800	31 600	4,0	22	4,0	46	3,9
	Kvinnor	74 300	24 400	2,6	22	4,1	55	4,5
	Totalt	193 100	28 900	4,1	23	4,2	50	4,2
51 Partihandel	Män	79 800	32 900	3,5	19	3,6	48	4,0
	Kvinnor	38 800	25 200	2,0	22	4,1	58	4,7
	Totalt	118 600	30 500	3,7	21	3,9	52	4,3
52 Detaljhandel	Män	19 800	28 400	7,6	30	5,3	46	3,8
	Kvinnor	29 300	23 600	3,1	22	4,0	50	4,2
	Totalt	49 100	25 500	5,4	25	4,6	48	4,0
H Hotell och restaurang	Män	7 900	24 400	2,4	19	3,5	38	3,2
	Kvinnor	7 300	23 000	2,2	21	3,9	46	3,9
	Totalt	15 200	23 700	2,4	20	3,8	42	3,6
I Transport- och kommunikationer	Män	75 600	27 800	0,4*	13	2,6	50	4,2
	Kvinnor	51 500	23 100	3,1*	20	3,7	52	4,3
	Totalt	127 200	25 800	1,2*	16	3,1	52	4,3

Sektor		Tjänstemän		Löneutveckling. Procent					
		Antal	Månadslön	2005	2000–2005		1995–2005		
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt	
J Kreditinstitut och försäkringsbolag	Män	33 900	44 800	7,3	26	4,8	79	6,0	
	Kvinnor	42 300	28 700	6,5	25	4,6	66	5,2	
	Totalt	76 100	35 900	7,1	27	4,8	75	5,7	
K Företagstjänster m m (t ex bevakning o städning)	Män	173 700	33 700	1,4*	20	3,6	47	3,9	
	Kvinnor	117 700	26 000	3,3	22	4,0	54	4,4	
	Totalt	291 500	30 500	2,0	20	3,8	50	4,1	
M Utbildning	Män	14 900	25 100	
	Kvinnor	31 700	21 800	
	Totalt	46 600	22 900	
N Hälso- och sjukvård	Män	19 800	27 400	
	Kvinnor	71 800	22 300	3,7	27	4,8	53	4,3	
	Totalt	91 600	23 300	3,6	26	4,7	53	4,3	
O Andra samhällsliga och personliga tjänster	Män	35 600	28 000	2,9	21	3,8	45	3,8	
	Kvinnor	47 700	23 200	2,7	23	4,2	45	3,8	
	Totalt	83 300	25 300	2,8	21	3,9	44	3,7	
Privat tjänsteproduktion (G+H+I+J+K+M+N+O)	Män	480 200	31 900	2,6	20	3,7	49	4,1	
	Kvinnor	444 300	24 400	3,4	22	4,0	53	4,3	
	Totalt	924 600	28 300	3,1	21	3,9	52	4,2	
Offentlig sektor	Män	206 000	27 900	2,9	20	3,6	48	4,0	
	Kvinnor	480 000	23 400	2,7	21	3,9	50	4,2	
	Totalt	686 000	24 700	2,8	20	3,8	49	4,1	
Statlig sektor	Män	86 700	28 600	3,6	19*	3,5	49	4,1	
	Kvinnor	91 200	24 200	3,3	22*	4,1	51	4,2	
	Totalt	177 900	26 300	3,5	20*	3,7	49	4,1	
Kommunal sektor	Män	86 700	24 300	2,4	20	3,8	44	3,7	
	Kvinnor	260 400	22 700	2,4	21	3,9	48	4,0	
	Totalt	347 100	23 100	2,4	21	3,8	47	3,9	
Äldre- och handikappomsorg	Män	5 300	23 300	2,9	22	4,1	53	4,4	
	Kvinnor	29 500	23 600	2,6	22	4,1	59	4,7	
	Totalt	34 800	23 600	2,6	22	4,1	58	4,7	
Skola	Män	47 400	24 700	2,1*	20	3,7	42	3,6	
	Kvinnor	100 200	24 200	2,0*	20	3,7	45	3,8	
	Totalt	147 600	24 300	2,1*	20	3,7	44	3,7	
Barnomsorg	Män	9 000	19 100	2,7	22	4,1	45	3,8	
	Kvinnor	63 500	20 400	3,0	25	4,5	52	4,2	
	Totalt	72 500	20 200	2,5	24	4,3	50	4,1	
Landstingskommunal sektor	Män	32 600	35 400	2,5	20	3,6	52	4,3	
	Kvinnor	128 500	24 400	2,9	19	3,6	54	4,4	
	Totalt	161 100	26 600	2,7	19	3,6	53	4,4	
Vård	Män	25 000	37 700	2,5	20	3,7	50	4,2	
	Kvinnor	98 300	25 300	2,8	19	3,6	55	4,5	
	Totalt	123 200	27 800	2,7	19	3,6	54	4,4	

.. Uppgift ej tillgänglig eller för osäker för att redovisas

* Osäker skattning på grund, bortfall, mätfel, rotation i urvalet eller försenad lönerrevision

Månadslön (grundlön) och löneutveckling år 2005

Bilaga 2c. Samtliga anställda

Sektor		Samtliga anställda		Löneutveckling, Procent				
		Antal	Månadslön	2005	2000–2005		1995–2005	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
Samtliga sektorer	Män	1 772 800	25 900	2,6	19	3,5	47	3,9
	Kvinnor	1 739 400	21 400	3,0	21	3,8	49	4,1
	Totalt	3 512 500	23 700	2,8	20	3,6	48	4,0
Privat sektor	Män	1 484 000	26 000	2,5	19	3,5	47	3,9
	Kvinnor	880 500	22 100	3,2	21	3,9	52	4,3
	Totalt	2 364 700	24 600	2,8	19	3,6	49	4,0
D Tillverkningsindustri	Män	469 100	25 100	2,9	18	3,4	46	3,9
	Kvinnor	157 000	22 600	3,1	21	3,8	52	4,3
	Totalt	626 200	24 500	3,0	19	3,5	48	4,0
28–35 Verkstadsindustri	Män	249 800	26 100	2,8	19	3,5	48	4,0
	Kvinnor	62 500	23 400	3,7	23	4,1	55	4,5
	Totalt	312 200	25 600	3,2	20	3,7	50	4,1
15+16 Livsmedels-, dryckes- och tobaksindustri	Män	35 800	23 300	3,3	16	3,1	43	3,6
	Kvinnor	19 000	20 100	2,1	20	3,8	47	3,9
	Totalt	54 700	22 200	3,0	18	3,3	45	3,8
20 Trävaruindustri, ej möbler	Män	27 500	21 900	3,1	20	3,7	43	3,6
	Kvinnor	5 000	20 500	4,2	22	4,0	49	4,1
	Totalt	32 500	21 700	3,5	20	3,7	44	3,7
21 Massa- och pappersindustri	Män	28 500	24 700	3,9	19	3,6	44	3,7
	Kvinnor	7 700	22 800	4,2	22	4,1	53	4,4
	Totalt	36 200	24 300	3,9	20	3,7	46	3,8
22 Förlag; grafisk o a reproindustri	Män	20 900	26 000	3,3	20	3,8	43	3,7
	Kvinnor	13 500	24 300	3,2	21	3,9	52	4,3
	Totalt	34 400	25 300	2,8	21	3,8	46	3,9
27 Stål- och metallverk	Män	27 400	23 700	2,5	16	3,0	43	3,7
	Kvinnor	4 900	22 600	3,5	19	3,6	51	4,2
	Totalt	32 300	23 500	2,7	16	3,0	44	3,7
Övrig tillverkningsindustri 23+24+25+26+36+37	Män	74 500	24 600	2,3	17	3,1	45	3,8
	Kvinnor	40 500	22 500	2,3	18	3,3	50	4,1
	Totalt	115 300	23 900	2,3	16	3,1	46	3,8
F Byggindustri	Män	165 800	24 400	2,0	18	3,3	40	3,4
	Kvinnor	14 700	22 700	1,9*	27*	4,8	56*	4,6*
	Totalt	180 400	24 300	2,3	18	3,4	42	3,6
G Parti- och detaljhandel; reparation	Män	237 600	25 600	3,3	20	3,8	46	3,8
	Kvinnor	192 000	20 100	2,5	21	3,9	50	4,1
	Totalt	429 500	23 300	3,3	21	3,9	48	4,0
51 Partihandel	Män	118 500	28 800	3,3*	19	3,5	48	4,0
	Kvinnor	49 500	23 800	2,2*	21	3,9	57	4,6
	Totalt	168 000	27 400	3,5*	20	3,8	51	4,2
52 Detaljhandel	Män	68 100	21 500	4,0	22	4,1	43	3,7
	Kvinnor	129 600	18 700	2,4	21	3,8	46	3,8
	Totalt	197 700	19 700	3,1	21	3,9	45	3,8
H Hotell och restaurang	Män	35 800	18 900	2,3	17	3,2	41	3,5
	Kvinnor	56 400	17 500	1,3	18	3,4	45	3,8
	Totalt	92 200	18 000	1,7	18	3,3	43	3,7
I Transport- och kommunikationer	Män	155 400	23 900	1,1*	15	2,8	48	4,0
	Kvinnor	61 200	22 500	3,1*	19	3,6	51	4,2
	Totalt	216 700	23 400	1,5*	17	3,1	50	4,1

Sektor		Samtliga anställda		Löneutveckling. Procent					
		Antal	Månadslön	2005	2000–2005		1995–2005		
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt	
J Kreditinstitut och försäkringsbolag	Män	33 900	44 800	7,3	26	4,8	79	6,0	
	Kvinnor	42 300	28 700	6,5	25	4,6	66	5,2	
	Totalt	76 100	35 900	7,1	27	4,8	75	5,7	
K Företagstjänster m m (t ex bevakning o städning)	Män	239 100	29 900	1,5*	19	3,6	45	3,8	
	Kvinnor	153 800	23 900	3,7	21	3,8	51	4,2	
	Totalt	393 000	27 600	2,2	20	3,7	48	4,0	
M Utbildning	Män	16 100	24 600	
	Kvinnor	35 100	21 400	
	Totalt	51 200	22 500	
N Hälso- och sjukvård	Män	24 100	25 800	3,7	19	3,6	42	3,6	
	Kvinnor	85 900	21 700	3,4	25	4,6	52	4,2	
	Totalt	110 000	22 500	3,3	24	4,5	51	4,2	
O Andra samhällsliga och personliga tjänster	Män	59 000	24 400	1,8*	18	3,5	42	3,6	
	Kvinnor	67 300	21 700	2,4	21	3,9	45	3,8	
	Totalt	126 400	23 000	2,2	19	3,6	43	3,6	
Privat tjänsteproduktion (G+H+I+J+K+M+N+O)	Män	801 000	26 900	2,4	19	3,5	47	4,0	
	Kvinnor	694 000	21 900	3,2	21	3,9	51	4,2	
	Totalt	1 495 100	24 600	2,8	20	3,7	49	4,1	
Offentlig sektor	Män	288 800	25 100	2,9	20	3,6	47	3,9	
	Kvinnor	858 900	20 700	2,8	20	3,8	46	3,9	
	Totalt	1 147 800	21 800	2,8	20	3,7	46	3,9	
Statlig sektor	Män	99 100	27 500	3,5	19	3,5	49	4,0	
	Kvinnor	96 800	23 800	3,2	22	4,1	51	4,2	
	Totalt	196 000	25 700	3,4	20	3,7	49	4,0	
Kommunal sektor	Män	146 200	21 600	2,6	20	3,7	44	3,7	
	Kvinnor	586 200	19 600	2,7	20	3,8	44	3,7	
	Totalt	732 400	20 000	2,6	20	3,8	44	3,7	
Äldre- och handikappomsorg	Män	32 300	17 800	2,7	20	3,7	45	3,8	
	Kvinnor	245 300	18 000	2,9	20	3,7	42	3,6	
	Totalt	277 500	18 000	2,7	20	3,7	42	3,6	
Skola	Män	51 500	24 100	2,1*	20	3,7	42	3,6	
	Kvinnor	115 400	23 200	2,2*	20	3,7	44	3,7	
	Totalt	166 900	23 500	2,2*	20	3,7	43	3,7	
Barnomsorg	Män	16 700	17 900	2,9	22	4,0	44	3,7	
	Kvinnor	129 400	18 700	3,0	22	4,1	46	3,8	
	Totalt	146 000	18 600	2,8	22	4,1	45	3,8	
Landstingskommunal sektor	Män	43 600	31 000	2,6	20	3,6	50	4,1	
	Kvinnor	175 800	22 600	2,9	20	3,6	52	4,2	
	Totalt	219 400	24 300	2,8	19	3,6	51	4,2	
Vård	Män	32 600	33 100	2,6	20	3,7	49	4,1	
	Kvinnor	136 500	23 300	2,9	20	3,6	52	4,3	
	Totalt	169 100	25 200	2,7	19	3,6	51	4,2	

.. Uppgift ej tillgänglig eller för osäker för att redovisas

* Osäker skattning på grund, bortfall, mätfel, rotation i urvalet eller försenad lönerrevision

Lönerapport år 2006

De senaste tio åren har lönerna ökat betydligt mer för tjänstemän än för arbetare. År 2005 var inget undantag då lönerna ökade med 2,5 procent för arbetare och med 3 procent för tjänstemän.

Medellönen för arbetare är nu 19 100 kronor i månaden och för tjänstemän 27 400 kronor. Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän är därmed hela 8 300 kronor.

Även mellan *kvinnor och män* är lönegapet stort. Det har dock minskat något de senaste åren och det senaste året ökade lönerna bland arbetare mer för kvinnor än för män räknat i såväl procent som i kronor. Det har inte hänt tidigare de tio senaste åren.

LOs årliga lönerapport redogör för löner och löneutveckling för arbetare och tjänstemän samt för kvinnor och män inom olika sektorer och näringsgrenar på den svenska arbetsmarknaden.

För ytterligare information,
kontakta Mats Larsson, telefon 08-796 28 11.